

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสุกัญญา เกษจันทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

บทคัดย่อ

ของ

สุกัญญา เกษจันทร์

สุกัญญา เกษจันทร์. (2549). การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,019 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น เกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติและตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและเจตคติ และด้านบุคลิกภาพ
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.72 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{70} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 97.99
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ด้านความรู้สึกและเจตคติ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 15.52 ถึง 24.07 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.89 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{20} ถึง T_{83} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.85
4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 8.71 ถึง 25.84 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.88 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง T_{11} ถึง T_{80} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.85

THE CONSTRUCTION OF A DESIRABLE CHARACTERISTICS INVENTORY
FOR SOCIAL WORKERS

AN ABSTRACT
BY
SUKANYA KEDCHAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Sukanya Kedchan. (2006). *The Construction of A Desirable Characteristics Inventory for Social Workers*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Nanthana Wong-In.

The purpose of this research was to construct a desirable characteristics inventory for Social Workers. A total of 1,019 subjects were multi-stage randomly selected from Mathayom Suksa III students of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission in Bangkok in the academic year 2005. Mean, standard deviation, the level of difficulty, the discrimination power, reliability coefficient, normalized T-Score, and percentile rank were used to analyze the data.

The results of the research were following:

1. The construction of a desirable characteristics inventory for social workers comprised of three subtests: social workers desirable characteristics knowledge domain, affective and attitude domain, and personality domain.
2. The social workers knowledge domain consisted of 10 items, while its difficulty level (p) revealed between 0.31 to 0.80, the cross - check of internal consistency showed KR-20 of 0.72. Besides, the social workers knowledge norms for raw scores corresponding to designate percentiles 0.05th to 97.99th percentile ranks and T-Score, T_{17} to T_{70} for the Mathayom Suksa III students were shown in this research paper.
3. The social workers affective and attitude domain consisted of 20 items, while its discrimination power (t) ranged from 15.52 to 24.07, the cross - check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.89. Besides, the social workers affective and attitude domain norms for raw scores corresponding to designated percentiles 0.05th to 99.85th percentile ranks, and T-Score, T_{20} to T_{83} for the Mathayom Suksa III students were shown in this research paper.
4. The social workers personality domain consisted of 20 items while its discrimination power (t) ranged from 8.71 to 25.84, the cross - check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.88. Besides, the social workers personality domain norms for raw scores corresponding to designated percentiles 0.05th to 99.85th percentile ranks, and T-Score, T_{11} to T_{80} for the Mathayom Suksa III students was shown in this research paper.

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

สารนิพนธ์

ของ

สุกัญญา เกษจันทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำแนวทาง ตลอดจนแนวคิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา สุรักษา ที่สละเวลาในการเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพักตรา ยัญญสิทธิ และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วัฒนา สุนทรชัย ที่ให้ความรู้ คำแนะนำและความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรม SPSS

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์แนะแนว และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนวัดสระเกศ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนราชดำริ โรงเรียนศรีพฤฒา โรงเรียนวัดนวลนรดิศ โรงเรียนวัดดาวคณอง และโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการตอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกคน ในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เพื่อนๆในรุ่นเดียวกัน และผู้ที่มีส่วนร่วมทุกๆ ท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ความสนับสนุน และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งใจในทุกๆ ท่านด้วยความจริงใจ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุกัญญา เกษจันทร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่องการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม
สงเคราะห์ ของ สุกัญญา เกษจันทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุริรักษา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ.....	9
แนวคิด ความหมายความเป็นวิชาชีพของงานสังคมสงเคราะห์.....	16
คุณสมบัติ และลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์.....	17
การทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อการแนะแนว.....	20
เครื่องมือในการสอบวัด และการสร้างเครื่องมือ.....	21
หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
งานวิจัยในประเทศ.....	35
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	36
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล.....	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	63
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
 บรรณานุกรม.....	 72
 ภาคผนวก.....	 77
ภาคผนวก ก.....	78
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	109
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	39
2 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n=100).....	49
3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก Known Group (n=50).....	50
4 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n=1,019).....	51
5 ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง(n=1,019).....	52
6 จำนวนข้อคำถามของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง.....	53
7 เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จำนวน 10 ข้อ (n=1,019)	55
8 เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จำนวน 20 ข้อ (n=1,019).....	57
9 เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่ง เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จำนวน 20 ข้อ (n=1,019)	60
10. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	109
11. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ.....	111
12. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ.....	113

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง (ต่อ)	หน้า
13. ค่าความยากง่าย ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n=100).....	116
14. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกละเอียด ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n=100).....	117
15. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n=100).....	118
16. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก Known Group (n=50).....	119
17. ค่าความยากง่าย ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n=1,019).....	119
18. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกละเอียด ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง(n=1,019).....	120
19. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n=1,019).....	121

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมได้นั้นต้องมีการวางแผนพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะเยาวชนที่กำลังศึกษาในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีประสิทธิภาพด้านสติปัญญา การทำงาน และมีอาชีพตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และจากแนวนโยบายของแผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และของจริง มีเจตคติที่ดี มีวินัย รู้จักรับผิดชอบและมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 23 เน้นความสำคัญในการจัดการศึกษาทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ในวงเล็บ (5) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2544: บทนำ)

อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความพึงพอใจในตนเอง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความรู้ ภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่า ได้แสดงถึงความสามารถในการพึ่งตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคม การประกอบอาชีพเป็นการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย สังคมและจิตใจของบุคคล (อรอนงค์ รัชญะวัน. 2539: 1)

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีอาชีพเพิ่มขึ้นมากมายหลายสาขา ฉะนั้นการเลือกอาชีพจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ บุคคลใดที่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพของตน บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในชีวิต (วัชร ทรัพย์มี. 2523: 60)

การประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคลนั้นๆ เพื่อได้มาซึ่งรายได้ ผลประโยชน์ ค่าตอบแทนต่างๆ รวมทั้งเกียรติยศชื่อเสียงของตนเองและครอบครัว

อรอนงค์ รัชญะวัน (2539: ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า การประกอบอาชีพทำให้บุคคลได้รับคุณค่าดังต่อไปนี้

1.อาชีพเป็นแหล่งที่มาของรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพ อาชีพทำให้บุคคลได้รับปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกสบายตามควรแก่สภาพ

2.อาชีพทำให้มีความก้าวหน้าในชีวิต มีตำแหน่ง ชื่อเสียง เกียรติยศ ทำให้ได้รับความนิยมยกย่อง และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

3.ทำให้บุคคลรู้สึกว่าคุณค่า ได้ทำงานอันเป็นประโยชน์ ได้ใช้กำลังกาย กำลังความคิด

4.ผู้มีอาชีพเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต สามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเอง ครอบครัวได้

5.อาชีพทำให้บุคคลได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ก่อให้เกิดความสุขใจ

6.อาชีพตอบสนองความปรารถนา และจุดมุ่งหมายในชีวิต ทำให้ได้รับความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ดังนั้น การวางแผนการเลือกอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับบุคคลเพื่อให้มีอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และมีความพึงพอใจในอาชีพ การที่จะวางแผนเลือกอาชีพนั้น ซึ่งเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของชีวิตว่าจะประสบความสำเร็จในชีวิตกับการประกอบอาชีพนั้นๆ อย่างไร

การวางแผนการเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลทุกคน หมายถึง การวางแผนสำหรับชีวิตของเขาดังต่อไปนี้ เพราะอาชีพมีอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิตทั้งหมด การวางแผนการเลือกอาชีพ จัดเป็นกระบวนการพัฒนาต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่จำเพาะเจาะจงว่าเกิดขึ้นเพียงในสถานศึกษา หรือสถานฝึกอบรมอาชีพเท่านั้น แม้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว บุคคลก็ยังต้องศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งๆ ขึ้น การวางแผนการเลือกอาชีพจะหมายความรวมถึงตั้งแต่ การพัฒนาแนวความคิดด้านอาชีพ การสร้างค่านิยมด้านอาชีพ การศึกษาหาความรู้เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ การสำรวจตนเองด้านอาชีพ การวางแผนตัดสินใจเลือกอาชีพ กระบวนการฝึกฝนอบรมเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาอาชีพอยู่ตลอดเวลาเพื่อความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงอาชีพที่เหมาะสมกว่าสำหรับบางคน ดังนั้นเรื่องของวางแผนอาชีพมีขอบเขตกว้างขวางมาก นอกจากเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนตัวด้านต่าง ๆ ของบุคคล ได้แก่ ขอบเขต ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ทัศนคติ และเป้าหมายในชีวิต (สุภาวดี บุญญวงศ์. 2528: 149)

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีพื้นฐานความรู้ที่จะช่วยจัดบริการในสังคมให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของชน อดปัญหาสังคม ทำให้คนในสังคมมีศักยภาพและมีชีวิตที่ให้ประโยชน์แก่สังคมมากขึ้น ปรชญาและความมุ่งหมายของงานสังคมสงเคราะห์สอดคล้องและตรงกับความหมายของการพัฒนาสังคมที่มุ่งสู่การพัฒนาคน และให้สังคมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีความวัฒนาถาวรเจริญก้าวหน้า เมื่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่ให้บริการเป็นแนวทางตรงกับเป้าหมายของการพัฒนาสังคมเช่นนี้ นักสังคมสงเคราะห์จึงมีความสำคัญในการจัดการต่าง ๆ ในแนววิชาชีพและทำให้การปฏิบัติภาระหน้าที่บรรลุถึงการพัฒนาสังคมได้ (นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. 2542: คำนำ)

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่มนุษย์ โดยมี ปรชญา ความเชื่อ อุดมการณ์และจรรยาบรรณของวิชาชีพ และยังเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ให้ได้ผลดี และเป็นที่ยอมรับนั้น จำเป็น

อย่างยิ่งที่นักสังคมสงเคราะห์จะต้องประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในวิชาชีพตลอดจน ค่านิยมและจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยการปฏิบัติงานวิชาชีพ (Interdisciplinary approach) (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2531: 1)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ บุคลิกภาพแบบ MBIT และปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยจิตใจในการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ มีความแตกต่างจากการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้านอื่น เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับทุกข์สุขของมนุษย์ และสังคมมนุษย์จึงต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความละเอียดอ่อน และความรับผิดชอบในงานนอกจากนั้นงานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่ได้รับ ความไว้วางใจจากประชาชน จึงจำเป็นที่ผู้ปฏิบัติต้องมีความซื่อตรง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความเข้าใจถึงความแตกต่างของมนุษย์ ยึดถือความจริงใจเป็นที่ตั้ง นอกจากความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานแล้ว นักสังคมสงเคราะห์จะต้องใช้บุคลิกภาพส่วนตัว ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติงานในฐานะตัวกลางที่ช่วยให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสมตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และให้ข้อคิดว่าหากจะพิจารณาลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่ดีนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการคือ ความเป็นตัวของตัวเองของนักสังคมสงเคราะห์ ลักษณะของบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ และความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของนักสังคมสงเคราะห์ (ยุพา วงศ์ไชย. 2524: 137)

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2529: 32) ได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีต่อบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์ ผลปรากฏว่าความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ 4 อันดับแรกคือ มีบุคลิกภาพเชิงมนุษยนิยม ได้แก่ การยอมรับคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เชื่อในความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

วไลทิพย์ หงษ์ไทย. (2546: 19) กล่าวว่า งานสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์จะต้องใช้คุณสมบัติทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือประกอบกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน นักสังคมสงเคราะห์ต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางช่วยให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสดำเนินการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองให้เข้ากับสังคมแม้ว่าบทบาทนักสังคมสงเคราะห์จะแตกต่างไปจากลักษณะของขอบเขตของหน่วยงานที่ปฏิบัติอย่างไรก็ตาม นักสังคมสงเคราะห์ ทุกคนต้องทำหน้าที่เหมือนกัน คือ รับผิดชอบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้ ราบรื่นเพื่อให้คน กลุ่ม ชุมชน องค์กร และสังคมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จากการศึกษเกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพต่อการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

คุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่

1. ความเป็นตัวของตัวเองของสังคมสงเคราะห์
2. มีองค์ประกอบของวิชาชีพที่ดี
3. รู้จักบทบาททางวิชาชีพ
4. มีจิตสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของนักสังคมสงเคราะห์

5. มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษานักสังคมสงเคราะห์ โดย การสำรวจความคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ ของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ใน พระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 5 คน และนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จำนวน 15 คน อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน และผู้รับบริการ จำนวน 5 คนโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ผลปรากฏว่า บุคคลดังกล่าวมีความ คิดเห็นต่อผู้ประกอบการอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์มีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีความรู้เข้าใจตนเอง และผู้อื่น
2. มีความรู้ข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาสังคม
3. มีความเสียสละ
4. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
5. มีลักษณะบุคลิกภาพที่อบอุ่น

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ ครู อาจารย์ นักแนะแนว และนักเรียน และเป็น แนวทางในการให้คำปรึกษา แนะแนว การวางแผน การเลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับลักษณะของ นักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างเครื่องมือ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยนักเรียนในการตัดสินใจศึกษาต่อ หรือเลือกประกอบ อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีวศึกษานักสังคมสงเคราะห์
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีวศึกษานักสังคม

สงเคราะห์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีวศึกษานักสังคม สงเคราะห์ จะเป็นประโยชน์แก่ครู นักแนะแนวและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการนำแบบวัด ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีวศึกษานักสังคมสงเคราะห์ ไปใช้ทดสอบกับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนคนไหนมีลักษณะที่เหมาะสมจะประกอบอาชีพนักสังคม สงเคราะห์ และเป็นแนวทางในการตัดสินใจวางแผนการเลือกศึกษาต่อและการเลือกประกอบการอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของกลุ่มรู้จัก (Known Group)

ประชากรที่เป็นกลุ่มรู้จัก ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มรู้จัก (Known Group)

กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มรู้จัก ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 52,528 คน จาก 118 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,019 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – State Sampling) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2548: 22) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำรายชื่อโรงเรียนมาทั้งหมด 118 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 52,528 คน มาแบ่งตามที่ตั้งของเขตการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขตการศึกษา และทำการสุ่มเขตอย่างง่าย โดยแต่ละเขตการศึกษาจะสุ่มเขตปกครองมา 3 เขตการปกครอง รวมเป็นจำนวน 9 เขตการปกครอง จากเขตการปกครองทั้งหมด 50 เขตการปกครอง ซึ่งได้แก่ เขตพระโขนง เขตวัฒนา เขตป้อมปราบ เขตประเวศ เขตห้วยขวาง เขตสะพานสูง เขตบางกอกน้อย เขตภาษีเจริญ และเขตธนบุรี

2. สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองเขตละ 1 โรงเรียน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนดังต่อไปนี้ โรงเรียนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนวัดสระเกศ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนราชดำริ โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนศรีพฤฒา โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ และโรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง

3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยใช้วิธีจับฉลากห้องเรียนทั้งหมด 27 ห้องเรียน โดยแต่ละห้องเรียนจะให้ให้นักเรียนในห้องทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียนห้องเรียนละ 50 คน รวมทั้งหมด 1,019 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นักสังคมสงเคราะห์** หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในการช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

2. **ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์** หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคล ที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่าบุคคลนั้นจะการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ลักษณะความสามารถในการเข้าใจและรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทั่วไป จากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ข้อมูลงานสังคมสงเคราะห์

2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ข้อมูล ลักษณะเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

2.1.3 ความรู้เรื่องข่าวสารต่างๆ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ปัจจุบัน ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

2.1.4 ความรู้รอบตัว หมายถึง ความรอบรู้ ข้อมูล ข่าวสารทั่วไปในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านปัญหาสังคม ด้านเศรษฐกิจ

2.2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ หมายถึง ความรู้สึก พอใจ เชื่อ ศรัทธา ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมาเป็นพฤติกรรม ต่อหน้าบุคคลอื่น ได้แก่

2.2.1 ความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน หมายถึง ความรู้สึก ชอบ ความพอใจ ในการแสวงหาความรู้ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เช่น อ่าน หนังสือพิมพ์ ติดตามข่าวทางโทรทัศน์

2.2.2 ความสนใจในการเข้าใจตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ ในการเรียนรู้ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

2.2.3 ความเสียสละ หมายถึง มีความเชื่อ ศรัทธา ในการที่จะคำนึงถึง ผลประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2.4 ความชอบช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง มีความพอใจ ในการกระทำ ที่จะทำ ให้ผู้อื่น คลายความกังวลในการแก้ไขปัญหาต่างๆได้

2.2.5 ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น หมายถึง มีความรับรู้ ถึงความรู้สึก เหตุผล ในการกระทำ และพฤติกรรมของผู้อื่น

2.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทางภายนอก การกระทำที่แสดงออกต่อ หน้บุคคลอื่น ได้แก่

2.3.1 การแต่งกายเหมาะสม หมายถึง รู้จักใส่เสื้อผ้า สะอาด เหมาะสม และ ถูกต้องตามกาลเทศะ

2.3.2 บุคลิกภาพอบอุ่น หมายถึง ลักษณะท่าทางภายนอก ที่แสดงความเป็น มิตรต่อทุกคน และยินดีให้การช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

2.3.3 ลักษณะไว้วางใจได้ หมายถึง ลักษณะที่มีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเชื่อ ถ้าว่จะเล่าปัญหาต่างๆ หรือความลับให้ฟัง

2.3.4 มนุษยสัมพันธ์ดี หมายถึง ลักษณะการแสดงออกในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคลได้ดี

3.แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึง เครื่องมือใช้วัดลักษณะของบุคคลแต่ละบุคคล เพื่อพยากรณ์ว่าบุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการ ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้าน ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ทั่วไป และการรับรู้เกี่ยวกับ ลักษณะงานอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบ ถูกผิด

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้าน ความรู้สึกและเจตคติ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้สึกและเจตคติ อาชีพนัก สังคมสงเคราะห์ ลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert)

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้าน บุคลิกภาพ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดบุคลิกภาพ อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert)

4.คุณภาพของแบบวัด หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่เป็นดัชนีชี้บ่งถึงข้อสอบที่ดี และไม่ดี ประกอบด้วย

4.1 ค่าความยากง่าย (Difficulty) หมายถึง คุณสมบัติของข้อสอบที่บอกให้ทราบ ว่าข้อคำถามนั้นมีคนตอบถูกมากน้อยเพียงใด ถ้ามีคนตอบถูกมาก แสดงว่าข้อสอบนั้นมีความยาก น้อย คือมีความง่ายมาก

4.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่ สามารถจำแนกนักเรียนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

4.3 ค่าความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด ต้องการศึกษาก็ถูกต้อง ในการวิจัยครั้งนี้จะหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่นิยามไว้

4.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือนั้นๆ ให้ผลการวัดที่ถูกต้องแน่นอน คงเส้นคงวา เป็นที่เชื่อถือหรือมั่นใจในผลที่ได้ออกมาอย่างแท้จริง

4.5 เกณฑ์ปกติ หมายถึง ลักษณะของประชากรที่เราประเมินได้ จากการแจกแจงของคะแนนในกลุ่มประชากรที่กำหนดนั้นๆ เป็นการบอกลักษณะที่ได้จากการปฏิบัติจริงของสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ ในสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งยึดถือเป็นมาตรฐาน

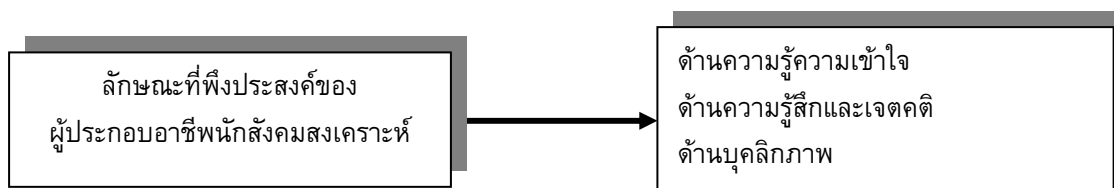
4.6 กลุ่มรู้จัก (Known Group) หมายถึง กลุ่มที่มีลักษณะที่ต้องการวัดอย่างเด่นชัด ในการวิจัยนี้กลุ่มรู้จักเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

4.7 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ในเขตการศึกษา 1-3 ของกรุงเทพมหานคร

4.8 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาสังคมสงเคราะห์และสาขาจิตวิทยา จำนวน 3 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
2. แนวคิด ความหมาย ความเป็นวิชาชีพของงานสังคมสงเคราะห์
3. คุณสมบัติ และลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์
4. การทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อการแนะแนว
5. เครื่องมือในการสอบวัด และการสร้างเครื่องมือ
 - 5.1 ด้านความรู้ และความสามารถทางสมอง
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ และการสร้างเครื่องมือแบบวัดผลสัมฤทธิ์
 - 5.2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ
มาตรวัดความรู้สึกและการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ
 - 5.3 ด้านบุคลิกภาพ
แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพและการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ
6. หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

1.1 ความหมายของอาชีพ

นักวิชาการ และนักบริหารได้ให้ความหมายของคำว่า “อาชีพ” (Occupation / Career Profession / Vocational / Job / Task / Work) ดังนี้

พจนานุกรมไทย (2543 : 617) กล่าวว่า การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2544 : ออนไลน์)
กล่าวว่า คือ ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ บุคคลส่วนมากมีอาชีพเดียว สำหรับบุคคล
ที่ทำงานในระหว่างสัปดาห์แห่งการสำรวจมีอาชีพมากกว่า 1 อาชีพให้นับอาชีพที่มีชั่วโมงทำงานแต่
ละอาชีพเท่ากันให้นับอาชีพที่มีรายได้มากกว่า ถ้าชั่วโมงทำงานและรายได้ที่ได้รับจากแต่ละอาชีพ
เท่ากันให้นับอาชีพที่ผู้ตอบพอใจมากที่สุด ถ้าผู้ตอบตอบไม่ได้ให้นับอาชีพที่ได้ทำมานานที่สุด

นันทรัตน์ สวัสดิกุล (2548 : 40) กล่าวว่า “อาชีพ” (Occupation / Career Profession / Vocational/ Job / Task / Work) หมายถึง การทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีผลตอบแทนเป็นค่าจ้าง
และทำเป็นประจำ

1.2 แนวคิดอาชีพ

อาชีพต่างๆ มีความสอดคล้องกับ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพที่แตกต่างกัน จึงมี นักวิจัยและนักการศึกษา ได้คิดแนวคิดของอาชีพ ดังนี้

1.2.1 แนวคิดของจอห์น ฮอลแลนด์ (John Holland)

จอห์น ฮอลแลนด์ (Zunker. 1998 : 52-58 ; citing John Holland. 1992) กล่าวว่า บุคคลจะสนใจในอาชีพนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะส่วนของบุคลิกภาพ และความหมายหลายของ ตัวแปรต่างๆ ตามภูมิหลังของแต่ละบุคคล (Backgrounds) จริงๆ แล้วการเลือกอาชีพเป็นการ แสดงออกของความรู้สึก การแผ่ขยายของบุคลิกภาพของบุคคลไปสู่การเป็นอาชีพ ขึ้นอยู่กับผลของ สิ่งที่ยังชีหรือลักษณะที่ระบุของบุคคลนั้นกับแบบอย่างเฉพาะอาชีพการเปรียบเทียบกับ การรับรู้ของอาชีพ และการยอมรับหรือปฏิเสธตนเองกับอาชีพนั้นจะเป็นตัวกำหนดหลักในการเลือก อาชีพซึ่งความสอดคล้องนี้ ฮอลแลนด์ เรียกว่า รูปแบบบุคลิกภาพ (Model Personal Style)

รูปแบบบุคลิกภาพ (Model Personal Style) ซึ่งได้กำหนดมาโดยผ่านพันธกรรมและ ประสบการณ์ต่างๆ ของชีวิตที่มีปฏิกริยาต่อความต้องการทางสิ่งแวดล้อม แนวคิดของการเลือก อาชีพของฮอลแลนด์นั้น ถ้าแต่ละบุคคลได้พัฒนาการกำหนดทิศทางที่เข้มแข็งแล้ว ความพึงพอใจ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่จะสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพ แต่ถ้าทางกำหนดทิศทางยังไม่แน่นอน ก็ เป็นไปได้ที่ความพึงพอใจจะน้อยลง แนวคิดอีกประการที่สำคัญคือ บุคคลนั้นๆ มีความสนใจต่อ ความต้องการบทบาทเฉพาะอย่างของสิ่งแวดล้อมทางอาชีพที่ได้พบจากความต้องการของตัวเอง และต้องเหมาะสมกับความพึงพอใจ

ฮอลแลนด์ ได้เน้นความสำคัญของความรู้ของตนเอง (Self-Knowledge) ที่จะช่วยใน การค้นหาความพึงพอใจ และความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งฮอลแลนด์ได้แบ่งประเภทของรูปแบบของ บุคลิกภาพ (Model Personal Orientation) เป็น 6 หัวข้อ ดังนี้

1. R = Realistic Occupation
2. I = Investigative
3. A = Artistic
4. S = Social
5. E = Enterprising
6. C = Conventional

ข้อมูลข้างต้นมีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของ(วัดผลจุดคอม. 2548 : ออนไลน์) ที่ว่า ฮอลแลนด์ ได้จำแนกลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่างๆ 6 ประเภท ดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) พันธุกรรม และประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประเภทกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งของ เครื่องมือ

จักรกล และสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบกิจกรรมด้านการแพทย์ อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำปลอก คนขับรถ ขุดดิน เป็นต้น

2.บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) พันธุกรรม และประสบการณ์ ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสังเกต สัญลักษณ์ การจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อที่จะได้เข้าใจและควบคุมสถานการณ์นั้นแต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชักชวน การเข้าสังคมและการเลียนแบบ อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีววิทยา นักเขียนบทความทางวิชาการ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม (Artistic) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนามธรรม ไม่เป็นระเบียบแบบแผนอิสระ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรม อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการ การศึกษาและสังคม (Social) พันธุกรรม และประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ การพัฒนา การอนุรักษ์ และการสั่งสอน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุเครื่องมือ เครื่องยนต์ อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์

5. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต เป็นสัญลักษณ์หรือเป็นระเบียบแบบแผน อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า แอร์โฮสเตส นักจัดรายการ

6.บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเป็นนักการจัดระบบหรือระเบียบ เช่น เก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูล และข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม มีอิสระ ต้องค้นคว้า ไม่เป็นระบบแบบแผน อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในโกดัง ผู้ควบคุมเครื่อง พนักงานจดคำในศาล

1.2.2 แนวคิดของไครท์ส (Crites)

ไครท์ส (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529:91-94; อ้างอิงจาก Crites. 1971) ได้มีความคิดเห็นใกล้เคียงกับจอห์น แอล ฮอลแลนด์ ในการเลือกอาชีพ ซึ่งสรุปแนวคิดการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

- 1) การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าในอนาคตเขาจะประกอบอาชีพอะไร
- 2) ความชอบในอาชีพ การที่บุคคลจะมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้นๆ ถ้าในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสให้

- 3) ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวังว่าจะประกอบอาชีพอะไร
- 4) ความสนใจในอาชีพ มีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกในอาชีพ

1.2.3 แนวคิดของซูเปอร์ (Super)

ซูเปอร์ (Tolbert. 1974:31-37; citing Super. 1957.n.d.) ได้มีความคิดเห็นใกล้เคียงกับจอห์น แอล ฮอลแลนด์ ในการเลือกอาชีพ แต่ได้ให้ความสำคัญกับลำดับความสามารถของบุคคลเป็นลำดับขึ้นมา โดยสรุปแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพได้ ดังนี้

1. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ เพราะฉะนั้น การเลือกอาชีพจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล
2. ความสามารถหลายๆ ด้านในบุคคลคนเดียว ทำให้บุคคลแต่ละคนนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพที่ต่างกัน
3. อาชีพแต่ละอาชีพนั้นมีลักษณะของงานที่ใช้ความสามารถความสนใจ และบุคลิกภาพ ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความเหมาะสมกับอาชีพที่แตกต่างกันและอาชีพหนึ่งก็อาจเหมาะกับคนหลายประเภท
4. ความสนใจในอาชีพ ความสามารถ สภาพแวดล้อมต่างๆ และการทำงานตลอดจนความรู้สึกที่มีต่างๆ เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา รวมถึงประสบการณ์
5. กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้น ดังนี้

- 5.1 ขั้นการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนอายุ 14 ปี เป็นระยะที่บุคคลกำลังเจริญเติบโต
- 5.2 ขั้นการสำรวจ (Exploration Stage) ระหว่างอายุ 15-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สำรวจตนเอง สำรวจอาชีพในขณะที่อยู่ในระหว่างศึกษา หรือในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
- 5.3 ขั้นการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) ระหว่างอายุ 25-44 ปี เป็นระยะที่บุคคลต้องการมีครอบครัว มีอาชีพที่แน่นอน มีบทบาทในสังคม สร้างหลักฐานที่มั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว
- 5.4 ขั้นของการดำรงชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) ระหว่างอายุ 45-64 ปี) เป็นระยะที่บุคคลเห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามทำตนให้เป็นที่ยอมรับ และเป็นที่รู้จักของบุคคลในสังคม และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

5.5 ขั้นของความเสื่อม (Decline Stage) ระหว่างอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบและมีบทบาทในสังคมน้อย

1.2.4 แนวคิดของกินส์เบิร์ก (Ginzberg)

กินส์เบิร์ก (Tolbert. 1974:37-40; citing Ginzberg. 1971.n.d) มีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป โดยจะมีเรื่องปัจจัยภายนอกต่างมาเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ โดยมีแนวคิดการพัฒนาขั้นต่างๆ ดังนี้

- 1) กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาด้านอาชีพ (The Process of Vocational Choice and Development) จะเกิดขึ้นตลอดชีวิต จากรายงานการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของชายและหญิง พบว่า เมื่อบุคคลเปลี่ยนงานเพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจได้ อีสรภาพ เพราะจากการเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2) กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้ (Irreversible) ในวัยหนุ่มวัยสาว จะมีการพบว่า การวางแผนเพื่อให้มีโอกาสได้เลือก คือการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย หรือการมีงานทำ เพราะฉะนั้นการมีการศึกษาสูงจะได้ทำงานในหน้าที่การงานที่ดี มีการเลือกอาชีพได้มาก ในปัจจุบัน กินส์เบิร์ก ได้มาเน้นความสำคัญของการเลือกอาชีพ ให้เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในชีวิตที่ยาวนานขึ้น และมีการขยายเวลาที่ยาวนานกับชีวิตของการทำงานกับบุคคล (Zunker. 1998:30)
- 3) การมองในมุมมองที่ดี (Optimization) บุคคลจะทำงานเพื่อตอบสนองความพอใจหรือความต้องการของตน โดยให้ตนเองมีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน
- 4) ข้อจำกัดที่ต้องพิจารณา รายได้ต่ำ สถานภาพทางครอบครัว ทัศนคติและค่านิยม ระดับการศึกษา และสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 5) โอกาสของการทำงานที่ต้องพิจารณา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ว่าจะมีโอกาสในการเจริญก้าวหน้าหรือไม่
- 6) แนวโน้มในเรื่องค่านิยม ค่านิยมมีความสำคัญและมีบทบาทในความพึงพอใจของบุคคล ดังนั้น การดำเนินชีวิตจะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจด้านอาชีพ โดยพยายามที่จะให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านการทำงานและกิจกรรมต่างๆ

1.2.5 แนวคิดของฮอปพอค (Hoppock)

ทฤษฎีความต้องการอาชีพของฮอปพอค (Hoppock's Copposite Theory) สามารถแยกเป็นข้อย่อยๆ ได้ดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544:88)

- 1) คนเราเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการ เป็นความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์เป็นตัวกำหนดให้เขาเลือกอาชีพที่จะสนองความต้องการของเขาได้

- 2) อาชีพที่เราเลือก มักจะเป็นอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการสูงสุดของเราได้
- 3) ความต้องการที่เกิดขึ้นในขั้นนี้ ชัดเจนแน่นอนในบุคคลบางคน
- 4) พัฒนาการทางอาชีพเริ่มจากจุดที่บุคคลตระหนักว่า มีอาชีพบางชนิดที่ทำให้เขาได้รับความพึงพอใจ และสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้
- 5) สิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงว่า เรามีพัฒนาทางการเลือกอาชีพมากขึ้นหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเราเข้าใจการเลือกอาชีพของเราได้ดีเพียงไร สมองตอบสนองความต้องการของตนเองเพียงใด
- 6) การเข้าใจตนเองทำให้เรารู้ถึงสิ่งที่เราต้องการและรู้ว่าเรามีอะไรจะไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ต้องการนั้น
- 7) ความรู้เกี่ยวกับอาชีพก็มีส่วนสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพเราได้ประจักษ์แก่ตนเองว่า อาชีพนั้นๆ สมองตอบสนองความต้องการของเราหรือไม่ เราจะได้อะไรจากการประกอบอาชีพนั้น และเราจะต้องให้อะไรจากอาชีพนั้นๆ บ้าง
- 8) ความพึงพอใจในงานอาชีพเกิดจากการได้ประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา
- 9) ความพึงพอใจจากการทำงาน มิได้หมายถึง เฉพาะสิ่งที่บุคคลได้รับในปัจจุบันเท่านั้น อาจเป็นสิ่งที่เขาคาดหวังว่างานจะมีอนาคตที่สดใส หรืองานเป็นบันไดไปสู่ตำแหน่งหรืองานใหม่ในอนาคตที่ดีกว่าก็เป็นไปได้
- 10) คนเราเมื่อเลือกอาชีพแล้วเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ถ้าเขารู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงงานจะทำให้เขาได้รับการตอบสนองที่ดีกว่างานเก่า

1.2.6 แนวคิดของโรว์ (Roe)

โรว์ (Roe) ได้เน้นความสำคัญของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม และความต้องการที่มีผลต่อการเลือกทิศทางอาชีพของบุคคลดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544:90-91)

- 1) พันธุกรรมเป็นตัวกำหนดและจำกัดการพัฒนาคุณลักษณะของบุคคล
- 2) วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ประกอบกับประสบการณ์เฉพาะตัวของบุคคลแต่ละคน เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาของคุณลักษณะต่างๆ ที่ได้จากพันธุกรรม
- 3) ประสบการณ์ของความพึงพอใจ หรือความคับข้องใจในวัยเยาว์ เป็นตัวกำหนดทิศทางการความสนใจของบุคคล และความพึงพอใจเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการได้รับการตอบสนองนั่นเอง
- 4) แบบแผนความสนใจที่เด่นชัด จะถูกกำหนดโดยพลังจิต
- 5) แรงจูงใจนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการ และความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการนั้น

1.2.7 แนวคิดของไทด์แมนและโอฮารา (Tiedman and O' Hara)

ไทด์แมนและโอฮารา (Tiedman and O'Hara) เห็นว่า อาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นวิธีการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็นการปรับตัวทางสังคม เขาได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพว่า ต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ 2 ระยะ คือ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544:92-93)

1. ระยะการตัดสินใจล่วงหน้า แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนย่อย คือ
 - 1) ขั้นการสำรวจ เมื่อบุคคลเห็นทางเลือกหลากหลาย จึงเริ่มสำรวจทางเลือกเหล่านั้น
 - 2) ขั้นเห็นรูปแบบการเลือกที่ชัดเจนขึ้น
 - 3) ขั้นการเลือก เลือกอาชีพที่ชอบมากกว่าอาชีพอื่น และจัดลำดับอาชีพที่ต้องการ
 - 4) ขั้นเจาะจงตัวเลือก เมื่อเลือกอาชีพได้แล้ว ก็จะหันไปหาข้อมูลรายละเอียดของอาชีพนั้น
2. ระยะการดำเนินงานตามแผนและการปรับตัวมี 2 ขั้นตอนย่อย คือ
 - 1) ขั้นอุปมาน บุคคลก้าวเข้าสู่อาชีพที่ได้วางเป้าหมายเลือกไว้ และอาจต้องปรับตัวโดยปฏิบัติตามกลุ่มอาชีพที่เขาปฏิบัติกัน
 - 2) ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นขั้นที่บุคคลหาความสมดุลมั่นคงในงานเพื่อให้เกิดความพึงพอใจว่างานนั้นเหมาะกับเขา

จากแนวคิดทฤษฎีอาชีพต่างๆ ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ พันธุกรรม ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ ความชอบ ค่านิยม สถานะและทัศนคติ และยังรวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งที่ทำงาน สภาพแวดล้อมใกล้ตัว และไกลตัว ซึ่งปัจจัยทั้งหลายนี้เป็นการก่อให้เกิดการเลือกอาชีพที่ตัวบุคคลนั้นพึงพอใจมากที่สุด

2. แนวคิด ความหมาย ความเป็นวิชาชีพของงานสังคมสงเคราะห์

แนวคิดต่างๆเกี่ยวกับความหมายของ“การสังคมสงเคราะห์”ที่ผู้ชำนาญการสังคมสงเคราะห์ได้ให้ไว้ข้างต้น ประมวลได้ดังนี้ (นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. 2547: 2-3)

- 1.การสังคมสงเคราะห์เป็นการปฏิบัติงานที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ ทักษะ และศิลปะทางวิชาชีพ
- 2.การสังคมสงเคราะห์เป็นการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งให้บุคคล กลุ่ม ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีมีขีดความสามารถในการช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้น รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หรือในหมู่พวกด้วยตนเอง และรู้จักการป้องกันปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้นได้

3.การสังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม ชุมชนให้รู้จักัดแปลงและปรับปรุงโครงสร้างความเป็นอยู่ บุคลิกภาพ พฤติกรรมส่วนตน ครอบครัว กลุ่ม ชุมชนให้เหมาะสมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปกติสุข โดยรู้จักใช้ทรัพยากรใกล้ตัวให้เกิดประโยชน์

4.การสังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการใช้ความรู้และศิลปะในการปรับปรุงและดัดแปลงสิ่งแวดล้อมสภาพสังคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบุคคล กลุ่ม ชุมชน กล่าวมุ่งสร้างดุลยภาพระหว่างบุคคล กลุ่ม ชุมชน กับสิ่งแวดล้อม

5.การสังคมสงเคราะห์เป็นการแสวงหาและสร้างมาตรการ วิธีการที่ดี โดยยืนอยู่บนพื้นฐานระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ที่จะทำให้เกิดการจัดการต่าง ๆ ที่จะทำใหบุคคลกลุ่ม ชุมชนได้รับสวัสดิการสังคมและมีคุณภาพชีวิตที่เพียงพอ

วันทนี วาสิกะสิน (2534: 21) กล่าวว่า งานสังคมสงเคราะห์ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม ชุมชน ที่ประสบกับปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด นอกจากนี้แล้วยังเป็นงานที่กระทำหรือปฏิบัติในรูปของการป้องกัน พัฒนา ฟื้นฟู และส่งเสริมให้บุคคล กลุ่ม ชุมชน ให้ช่วยเหลือตัวเองได้ หรืออีกนัยหนึ่งงานสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ด้านสวัสดิการสังคมที่จัดไว้อย่างมีระบบ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้บุคคล กลุ่ม ชุมชน มีสัมพันธภาพทางสังคมขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนปรับตัวตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์คือ “ การช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ (Help them to help themselves)”

งานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่ช่วยเหลือสังคมส่วนรวม บุคคล กลุ่ม ชุมชน ให้ช่วยเหลือตนเองได้ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน (วันทนี วาสิกะสิน. 2534: 21) กล่าวถึง ความเป็นวิชาชีพของสังคมสงเคราะห์ การพิจารณาว่าการปฏิบัติการใดที่จะนับว่ามีลักษณะความเป็นวิชาชีพ (Profession) ได้ สามารถพิจารณาจากหลักเกณฑ์หลายประการ อาทิ ในด้านวิวัฒนาการ ความเป็นวิชาชีพจะปรากฏขึ้นใน 2 ลักษณะคือ

(1) เริ่มจากการเป็นเนื้อหาทางวิชาการ หรือความเป็น “ศาสตร์” อย่างแท้จริง (Pure Science) ก่อน แล้วจึงมีการนำความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นศาสตร์ต่าง ๆ เหล่านั้น มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น จิตวิทยาเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง เมื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานในคลินิก

(2) เริ่มจากการปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จากการกระทำ เช่น งานฝีมือต่าง ๆ อาทิ การแกะสลักในระยะแรก ๆ อาจกระทำได้อย่างไม่ละเอียดงดงามเท่าใดนัก ต่อมาเมื่อปฏิบัติงานซ้ำ ๆ จนมีความชำนาญ มีการพัฒนาปรับปรุงความสามารถจนสูงขึ้น มีระดับกำหนดว่า ระดับใดเป็นที่น่าพึงพอใจ มีการฝึกสอนช่างฝีมือรุ่น ต่อ ๆ มาให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้ระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้มีหลักเกณฑ์ หลักการที่ใช้เป็นทฤษฎีปฏิบัติตามกันมา เช่นนี้ก็เกิดลักษณะการเป็นวิชาชีพขึ้น

การสังคมสงเคราะห์มีวิวัฒนาการไปในแนวทางเดียวกับลักษณะที่สอง กล่าวคือเริ่มจากการปฏิบัติก่อน เรียนรู้จากการกระทำจริง ๆ ก่อน เนื่องจากสวัสดิภาพและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนรออยู่ตรงหน้า ต้องการให้บำบัดแก้ไขหรือการให้ความช่วยเหลืออย่าง

เร่งด่วน จนมีการสั่งสมประสบการณ์เป็นเวลานาน เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้บุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นแบบแผน ที่จะอำนวยความสะดวกกับประชาชนอย่างดีที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ความเป็นวิชาการ หรือความเป็นศาสตร์ก็เริ่มตามมา และมีพัฒนาการขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมกับมีเอกลักษณ์ ความเป็นวิชาชีพของตนเองเกิดขึ้น

วิชาชีพได้ประกอบด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

- (1) มีองค์ประกอบด้านความรู้ ที่ได้รับการทดสอบและพิสูจน์แล้ว ความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้ที่ได้รับการส่งเสริม ค้นคว้า และพัฒนาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- (2) มีการสร้างและปรับปรุงมาตรฐานของวิชาชีพอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีสถาบันทางวิชาชีพเอง เช่น โรงเรียน สมาคม องค์กรกลาง ฯลฯ
- (3) มีความสำนึกตระหนักในความเป็นวิชาชีพ มีทัศนคติของวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน
- (4) มีส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. คุณสมบัติ และลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์

คุณสมบัติและลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์นั้น มีหลายประการ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะปฏิบัติงาน มีบุคลิกภาพที่ดี และมีเจตคติในการทำงานส่วนรวมที่ดีด้วย (ยุพา วงศ์ไชย. 2524:137-138) เสนอแนะว่า นอกจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติ งานแล้ว นักสังคมสงเคราะห์จะต้องใช้บุคลิกภาพส่วนตัว ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติงานในฐานะตัวกลางที่ช่วยให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสมตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และให้ข้อคิดว่า หากจะพิจารณาลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่ดีนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการคือ

1. ความเป็นตัวของตัวเองของนักสังคมสงเคราะห์
2. ลักษณะของบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ และ
3. ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของนักสังคมสงเคราะห์

ลักษณะความเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ดี สังเกตได้คือ ทัศนคติของนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งมีต่อโลกในแง่ความเป็นจริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ประสบการณ์ในการทำงาน สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นักสังคมสงเคราะห์จะแสดงออกมาในรูปของทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่นในการปฏิบัติงานของเขา สิ่งเหล่านี้จะพิจารณาจากปัจจัยดังกล่าวโดยละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยซึ่งประกอบเป็น “บุคลิกภาพ” ของนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งได้แก่ สติปัญญา สุขภาพ ระบบจิต ระบบประสาท แสดงออกมาว่าเป็นคนปกติหรือไม่ มีชีวิตชีวา หรือเฉื่อยชา สิ่งเหล่านี้จะแสดงออกเมื่อเขาแสดงบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะต่อท่าทีในการสนองตอบการแก้ไข ปัญหา

2.ประสบการณ์ในชีวิต พฤติกรรมของนักสังคมสงเคราะห์ มีผลมาจากประสบการณ์ในชีวิตของเขา เพราะการเรียนรู้จากสังคม (Socialization) นั้น มีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก ประสบการณ์ที่เขาได้รับจากบิดามารดา เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงานและสังคมอยู่ในตัวของเขา แสดงออกมาเป็นไปในรูป “ตัวของเขาทั้งสิ้น”

3.ประสบการณ์ในการศึกษา ซึ่งในที่นี้มีได้หมายถึงเพียงการศึกษาดีหรือไม่ สูงหรือไม่สูง แต่หมายรวมถึงแนวความคิด ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติ (Practice) กระกระทำ (Action) ตลอดจนการเลือกกลยุทธ์ (Strategy) ในการปฏิบัติงานให้บริการสังคมสงเคราะห์

4.ความสำนึกในความรับผิดชอบของนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งหมายรวมถึงความรู้สึกและปฏิกริยาที่มีต่อคนอื่น สิ่งเหล่านี้เขาหมายถึงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ความรู้สึกต่อผู้อื่นโดยฉับพลัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกต่อระบบผู้รับบริการในขณะที่มีปัญหาด้านจิตใจ ซึ่งต้องสนองตอบด้วยท่าทีที่ดี สิ่งเหล่านี้จะออกมาชัดเจน ในรูปของการยอมรับและเข้าใจว่ามนุษย์ไม่เหมือนกัน การยอมรับในพันธะกรณีที่ตนมีในฐานะวิชาชีพอย่างจริงจังหรือไม่

5.ในลักษณะของบทบาท จากลักษณะความเป็นบุคคล ความรู้สึกและปฏิกริยาที่มีต่อคนอื่น สองสิ่งนี้จะผสมผสานกลมกลืนกันแสดงออกมาในลักษณะของบทบาทที่นักสังคมสงเคราะห์มีต่อผู้รับบริการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเปลี่ยนแปลงในงานสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะได้ชัดเจนจากแบบของความสัมพันธ์และในรูปของการใช้อำนาจหน้าที่ และการวางตัวต่อระบบผู้รับบริการ

จากการประชุมทางวิชาการของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ร่วมกับสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. 2526:4)เรื่องผลกระทบของการพัฒนาประเทศต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาสังคม ในวันที่ 20-22 เมษายน 2526 มีการอภิปรายเกี่ยวกับท่าทีและบุคลิกภาพของนักสังคมสงเคราะห์ว่า ควรประกอบด้วย 6 ประการ คือ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย 2526: 4)

- 1.กระตือรือร้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ
- 2.รู้จักกาลเทศะ วางตัวได้เหมาะสม ปรับการแสดงออกตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ขอรับบริการ
- 3.มีทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Attitude)
- 4.มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพสังคม (Welfare minded)
- 5.เชื่อมั่นและภาคภูมิใจในวิชาชีพ (ขจัดปมด้อยที่เคยรู้สึก)
- 6.ยอมรับและเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) อย่างแท้จริง

คุณนวลนาฏ อมาตยกุล (2516: 3-4) กล่าวว่า นักสังคมสงเคราะห์จะต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อชีวิตของมนุษย์ และทำงานร่วมกับบุคคลในวิชาชีพอื่นๆอีกมาก ผู้ที่จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์จึงควรมีคุณสมบัติหลายประการ เป็นต้นว่า

บุคลิกภาพ ต้องเป็นผู้มีร่างกายจิตใจ และสมองปกติสมบูรณ์ มีความสุขุมรอบคอบ สามารถควบคุมสติอารมณ์ รู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ อดทน มีความปรารถนาดีต่อคนทั่วไปอย่างจริงจัง มีนิสัยไม่อยู่เฉยชอบใฝ่หาความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่แจ่มใสและมีท่าที่เป็นมิตรกับคนทั่วไป

ความสามารถ สามารถรักษาความลับของผู้ที่ตนติดต่อด้วย สามารถใช้เหตุผลให้บุคคลอื่นคล้อยตาม สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์และปัญหาตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่ต้องใช้เวลายาวนานในการแก้ไข

ความสนใจ ผู้ที่ประสงค์จะเป็นนักสังคมสงเคราะห์ ควรเป็นผู้สนใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนผู้ตกทุกข์ได้ยากผู้มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางจิตใจหรือปัญหาสังคมอื่นๆ โดยสนใจใคร่ศึกษาตัวปัญหาและแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหานั้นหรือสนใจศึกษาความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคมตลอดจนการจัดบริการสังคมเพื่อสวัสดิภาพของประชาชนเป็นส่วนรวม

ความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและไม่รังเกียจที่จะไปปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในที่ต่างๆ ทั้งใกล้และไกล

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2529: 32) ได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีต่อบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดแบบเรียงลำดับ ผลการศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สอดคล้องกัน 4 อันดับแรก คือ

1. มีบุคลิกภาพเชิงมนุษยนิยม ได้แก่ การยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเชื่อในความแตกต่างระหว่างบุคคล การยอมรับในการความคิดเห็นของผู้อื่น
2. มีมนุษยสัมพันธ์
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2529: 32) มีความเชื่อว่า ปัจจัยที่จะเสริมสร้างคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้านคือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ บุคลิกภาพ สุขภาพกายและจิตใจ และขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4. การทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อการแนะแนว

การแนะแนวด้านการศึกษาต่อ หรือการให้คำปรึกษา จะต้องใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาและสามารถแนะแนวได้เบื้องต้น (สมพร สุทัศนีย์. 2545: 281-283) กล่าวว่าการทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อการแนะแนวควรจัดให้นักเรียนเป็นรายบุคคลและทดสอบให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ในโครงการทดสอบเพื่อการแนะแนวนั้นสามารถ

ใช้แบบทดสอบประเภทต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์คือให้นักเรียนเลือกทางเลือกที่สำคัญอย่างน้อย 3 ทาง คือ 1) ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 2) ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา 3) ประกอบอาชีพ

การที่นักเรียนเลือกทางเลือกใดก็ตามย่อมมีความสำคัญต่ออนาคตของเขาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการทดสอบก็มีบทบาทสำคัญในการเลือกของนักเรียนทั้งสามทาง ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้แก่ความสามารถทางด้านเชาว์ปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดทางการเรียน นิสัยในการเรียน และทัศนคติต่อการเรียน ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพบางด้านเป็นต้น

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนักเรียนด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมีความสำคัญและมีความจำเป็นด้วยเหตุผลดังนี้

1. ความสามารถด้านเชาว์ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งบอกว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนต่อขั้นสูงได้สำเร็จหรือไม่ นอกจากนี้ความสามารถทางเชาว์ปัญญาก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการประกอบอาชีพด้วย เพราะเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี การใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญา และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะให้ข้อมูลด้านนี้ได้

2. ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถที่จะเรียนในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ข้อมูลจากแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนจะเป็นเครื่องชี้แนะทางให้นักเรียนเลือกเรียนต่อหรือประกอบอาชีพ เหมาะกับความถนัดของตน ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในระดับสูง เพราะได้ตัดสินใจเลือกตามความถนัดของตนเอง

3. นิสัยและทัศนคติต่อการเรียน นิสัยและทัศนคติต่อการเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนในระดับสูง เพราะถ้านักเรียนคิดว่าการเรียนมีประโยชน์และชอบเรียนก็มีแนวโน้มที่เรียนหนังสือจนสำเร็จ ตรงกันข้าม ถ้านักเรียนคิดว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และมีนิสัยไม่ชอบเรียนก็ยากที่จะเรียนสำเร็จได้ แบบทดสอบจะช่วยตรวจสอบเรื่องนี้ได้

4. ความสนใจในอาชีพ ผลจากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพเป็นข้อมูลที่บ่งบอกทิศทางการเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพที่ตนสนใจก่อให้เกิดความสบายใจ พอใจและประสบความสำเร็จมากกว่าการเลือกตามคำชี้ชวนของเพื่อน หรือเลือกตามความคาดหวังของบิดามารดา

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาย่อมตระหนักถึงความสำคัญของแบบสอบถามดังกล่าว จึงต้องจัดโครงการทดสอบเพื่อการแนะแนวได้ 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 โรงเรียนจัดโครงการขึ้นเองโดยการจัดเตรียมแบบทดสอบดังกล่าวไว้ให้พร้อมเตรียมบุคลากรด้านแบบทดสอบให้มีพอสมควรแต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนเกือบทุกแห่งยังมีแบบทดสอบที่ไม่พอเพียงขาดบุคลากรผู้ชำนาญด้านแบบทดสอบ จึงกระทำไม่ได้โดยเตรียมแบบทดสอบเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบมาให้ความช่วยเหลือทดสอบนักเรียนในโรงเรียน

ลักษณะที่ 2 โรงเรียนวางโครงการไว้ตอนปลายปีก่อนนักเรียนจบออกไป แล้วเชิญผู้เชี่ยวชาญ ด้านการทดสอบจากสถาบันการทดสอบทางการศึกษาจากนอกโรงเรียนมาทดสอบ

นักเรียนที่จะจบการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องเตรียมสถานที่ วันเวลาที่ทำการทดสอบอย่างชัดเจน

5. เครื่องมือในการสอบวัด และการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการสอบวัด และการสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วย 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านความรู้ และความสามารถทางสมอง ด้านความรู้สึกและเจตคติ และด้านบุคลิกภาพ

5.1 ด้านความรู้ และความสามารถทางสมอง

วิรัช วรรณรัตน์. (2539: 18-21) กล่าวว่า เครื่องมือในการสอบวัดด้านการเรียนรู้และ ความสามารถทางสมอง จำแนกได้เป็นสองลักษณะ คือ แบบใช้ภาษา (Verbal) และแบบไม่ใช้ภาษา (Non-verbal) โดยแบบใช้ภาษา เป็นการสอบวัดที่ใช้ภาษาหนังสือ หรือภาษาตัวเลขทาง คณิตศาสตร์เป็นสื่อในการให้ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมออกมาในรูปของการเขียนตอบ การพูด หรือ การแสดงออกโดยการปฏิบัติจริง ซึ่งเหมาะสำหรับบุคคลที่อ่านหนังสือได้ ส่วนแบบไม่ใช้ภาษานั้น เป็นการสอบวัดที่ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์เป็นสื่อในการให้ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมซึ่งเหมาะ สำหรับบุคคลที่อ่านหนังสือไม่ได้

แบบวัดผลสัมฤทธิ์และการสร้างเครื่องมือแบบวัดผลสัมฤทธิ์

ในการสอบวัดการเรียนรู้หรือความสามารถทางสมองนั้น เมื่อพิจารณาในลักษณะ ของการวิจัยหรือการวัดและประเมินผลแล้ว ส่วนใหญ่จะใช้แบบทดสอบ (Test) เป็นเครื่องมือในการ เราให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมหรือลักษณะที่ต้องการวัดนั้นออกมา ซึ่งสามารถจำแนกชนิดของ แบบทดสอบได้ 3 ลักษณะ คือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ความสามารถของผู้สอบที่ได้จากการเรียนรู้ โดยต้องการทราบว่าผู้สอบมีความรู้ะไรบ้างมากน้อย เท่าไรเมื่อผ่านการเรียนไปแล้ว ดังนั้นลักษณะของการสอบวัดจึงมุ่งไปที่ประสิทธิภาพของความรู้ที่ ได้รับจากการเรียนการสอน

ประเภทของการสอบวัดผลสัมฤทธิ์

รูปแบบการสอบ ถ้าพิจารณาตามรูปแบบการสอบสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ

1) แบบปฏิบัติจริง (Performance test) เป็นการสอบที่ให้ผู้สอบแสดง พฤติกรรมโดยการกระทำหรือลงมือทำจริง แบบทดสอบลักษณะนี้ ความสำคัญจึงอยู่ที่ผลงานการ ปฏิบัติ (Product) และวิธีการปฏิบัติ (procedure) ดังนั้น การตรวจสอบผลการปฏิบัติจึงต้องกำหนด ประเด็นที่จะสังเกตหรือเรื่องราวที่จะต้องตรวจให้คะแนน พร้อมกำหนดสัดส่วนของการให้คะแนนใน แต่ละลักษณะ

2) แบบปากเปล่า (Oral test) เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็น รายบุคคล ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ ตลอดจนแนวความคิดจากเรื่องนั้น ๆ โดยผู้สอบมีโอกาส

โต้ตอบได้ ดังนั้นการสอบในลักษณะนี้จะต้องเตรียมประเด็นปัญหาและขอบเขตของการถามตอบ ซึ่งการสอบนี้ใช้เวลามาก จึงเหมาะกับผู้สอบที่มีจำนวนน้อย

3) แบบข้อเขียน (Paper-pencil test) เป็นการสอบที่ใช้การเขียนตอบหรือการตอบคำถามจากแบบทดสอบ ซึ่งจำแนกได้สองแบบ คือ แบบไม่จำกัดคำตอบและแบบจำกัดคำตอบ

3.1 แบบไม่จำกัดคำตอบหรือแบบความเรียง (Essay type) เป็นการสอบที่ให้ผู้สอบเขียนบรรยายตอบตามหัวเรื่อง หรือคำถามที่กำหนดให้ภายใต้ขอบเขตของเรื่อง หรือคำถามนั้น หรือตอบคำถามสั้น ๆ

3.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed Response) เป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตหรือคำตอบให้ตอบ โดยการให้เลือกตอบทางใดทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นแบบถูกผิด แบบจับคู่แบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ

ข้อดีและข้อเสียของรูปแบบข้อสอบ แบบทดสอบในแต่ละรูปแบบมีจุดเด่นและจุดบกพร่องที่ควรระมัดระวังในการใช้ ดังนี้

แบบทดสอบความเรียง (ตอบยาว)

ข้อดี เป็นข้อสอบที่วัดพฤติกรรมด้านการเขียนได้ดี เหมาะสมสำหรับวัดความสามารถในการสังเคราะห์เรื่องราวหรือความคิดริเริ่ม ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายในเชิงเปรียบเทียบ สำหรับข้อเสีย ออกได้น้อยข้อ ทำให้ไม่ครอบคลุมเนื้อหา ขาดความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนน

แบบทดสอบความเรียง (ตอบสั้น)

ข้อดี ออกข้อสอบได้กว้าง เดาคำตอบได้ยาก เหมาะที่จะใช้กับการวัดข้อเท็จจริงและเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สำหรับข้อเสีย วัดพฤติกรรมขั้นพื้นฐาน การให้คะแนนค่อนข้างยาก มีความเที่ยงตรงต่ำ

แบบปากเปล่า

ข้อดี ถามได้กว้างและลึก เหมาะที่จะใช้วัดความคิดเห็นและความคิดริเริ่ม สำหรับข้อเสีย ใช้เวลาในการสอบ ผู้สอบต้องมีความพร้อมเป็นอย่างดี

แบบถูกผิด

ข้อดี ออกง่าย ตรวจคะแนนได้รวดเร็ว ครอบคลุมเนื้อหา สำหรับข้อเสีย ถามแต่ความจริง โอกาสการเดา 50 % คำอ่านอาจจำแนกยาก

แบบจับคู่

ข้อดี ประหยัดเนื้อที่ ตรวจให้คะแนนง่าย สำหรับข้อเสีย ขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน เพราะแต่ละข้อมีโอกาสการเดาไม่เท่ากัน ถ้าทำผิดหนึ่งข้อมีโอกาสผิดมากกว่าสองข้อ

แบบเติมคำ

ข้อดี สร้างง่าย เดายาก วัดการระลึกได้ดี สำหรับข้อเสีย ขาดความเป็นปรนัยทั้งในส่วนการถามตอบและการให้คะแนน

แบบเลือกตอบ

ข้อดี เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพสูง วัดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้มาก สามารถออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหา ข้อสอบมีความเที่ยงตรงและเป็นปรนัยสูง โอกาสการเดาน้อย ตรวจให้คะแนนง่าย สามารถตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบได้ สำหรับข้อเสีย สร้างได้ยาก ขาดความเป็นอิสระในการคิดใช้เวลาออกนาน วัดความคิดริเริ่มได้ยาก

การสร้างเครื่องมือแบบวัดผลสัมฤทธิ์

ลักษณะและรูปแบบคำถามข้อสอบแบบเลือกตอบ

1) แบบคำถามโดดหรือคำถามเดี่ยว (Single question) เป็นรูปแบบที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไป โดยข้อสอบประกอบด้วยส่วนคำถามและส่วนตัวเลือก ซึ่งในส่วนตัวเลือกจะประกอบด้วย ตัวที่เป็นคำตอบถูก (Best answer) และตัวลวง (Distractor) ข้อสอบในลักษณะนี้แต่ละข้อจะเป็นอิสระจากกัน ไม่เกี่ยวข้องกัน โดยจบในตัวเอง

2) แบบตัวเลือกคงที่ (Constant choice) เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวเลือกชุดหนึ่งตอบคำถามหลาย ๆ ข้อ ข้อสอบลักษณะนี้ดัดแปลงมาจากข้อสอบแบบจับคู่จากที่โอกาสถูกเลือกไม่เท่ากันเป็นมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันและดัดแปลงมาจากข้อสอบแบบคำถามโดด ในกรณีใช้ตัวเลือกซ้ำกันหลาย ๆ ข้อ การสร้างตัวเลือกลักษณะนี้ต้องคำนึงถึงความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) ของตัวเลือกเป็นสำคัญ

3) แบบตั้งสถานการณ์ (Situational test) เป็นรูปแบบที่ให้ผู้สอบตอบคำถามโดยยึดข้อความ ตาราง หรือรูปภาพที่เป็นสถานการณ์ที่กำหนดเป็นหลักในการตอบ การสร้างข้อสอบในลักษณะนี้ต้องระบวงยาถามตรงเรื่องหรือยาถามนอกเรื่องในการถามต้องตั้งคำถามให้เกี่ยวพันหรือสอดคล้องกับเรื่อง รูปแบบข้อสอบสถานการณ์นี้ จึงมีสองส่วนคือส่วนสถานการณ์และส่วนข้อสอบ ซึ่งเป็นแบบคำถามโดดจำนวนหลายข้อในการถามตอบสถานการณ์หนึ่ง ๆ

5.2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ

เครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัดและการสร้างแบบวัดเจตคตินั้น จะต้องเป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความสนใจ ทัศนคติ ของแต่ละบุคคลนั้นๆ

มาตรวัดความรู้สึกและการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

วิรัช วรรณรัตน์. (2539: 24) กล่าวว่า มาตรวัดเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) ที่ใช้ส่วนบุคคลให้ตอบสนองโดยแสดงระดับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือเจตคติที่มีต่อลักษณะพฤติกรรม สถานการณ์ เรื่องราว คุณค่า หรือความต้องการ แล้วมีการตรวจให้น้ำหนักคะแนนแทนระดับความรู้สึกหรือเจตคตินั้น มาตรวัดที่นิยมใช้และคุ้นเคยกันก็คือ มาตรวัดเจตคติ (Attitude scale)

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2542: 66-70) ได้กล่าวว่า เครื่องมือที่จะสร้างเป็นแบบมีสิ่งเร้าให้ แล้วตอบออกมาตามความรู้สึกอาจจะไม่ดีมากนักแต่

ก็นิยมใช้วัดมากที่สุด เพราะมีความปรนัย แต่อาจจะเกิดการเสแสร้งได้ถ้าเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ ถ้าตอบด้วยความจริงใจก็จะมีคะแนนเที่ยงตรงมากพอใช้ได้ สะดวกในการสร้าง และสะดวกในการสอบวัด วิธีสร้างที่ดีอาจจะใช้ข้อความเชื่อหรือคำศัพท์ที่ลักษณะคล้ายกันที่สุด 3 - 4 ข้อเพื่อเป็นการตรวจสอบ ความคงเส้นคงวาในการตอบของผู้สอบ ถ้าข้อเหมือนหรือคล้ายกัน 3 - 4 ข้อตอบตรงหรือใกล้เคียงกัน แปลว่าผู้ตอบคนนั้นเชื่อได้ว่าตอบด้วยใจจริง แต่ถ้า 3 - 4 ข้อที่มีลักษณะเหมือนกันแต่ตอบไม่ตรงกันเลย แสดงว่าผู้ตอบคนนั้นไม่ได้ตอบด้วยความเป็นจริงอาจจะดึงออกไม่ตรวจ เพราะแปลผลการสอบไม่ได้ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2542: 66-70) ได้เสนอวิธีการสร้างเครื่องมือไว้ดังนี้

1.การสร้างแบบเทอร์สโตน (Thurstone's Method)

เทอร์สโตนพัฒนาเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เมื่อ ค.ศ.1929 ส่วนดีของเครื่องมือวัดแบบนี้ตรงที่ไม่ต้องมีมาตราตัวเลขติดเอาไว้ให้ผู้ตอบเห็น จะมีแต่ข้อความแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก กลาง และลบ ครบตามจำนวนมาตราที่กำหนดไว้ตอนสร้างตอนแรกเท่านั้น เช่นอาจจะกำหนด 5 มาตรา จำนวนข้อน้อยที่สุดควรได้ 5 ข้อ ถ้ากำหนดมาตราวัดไว้ 11 มาตรา จำนวนข้อความที่แสดงความรู้สึกทั้งทางบวกและลบอย่างน้อยต้องให้ใช้ได้ 11 ข้อ วิธีการดำเนินการสร้างมีขั้นตอนง่าย ๆ ดังนี้จะได้เครื่องมือที่เรียกว่า Equal-Appearing Interval Scale

ก.ขั้นรวบรวมข้อความ เมื่อเลือกเป้าเจตคติ (Attitude object) เช่น ครู หรือวิชาคณิตศาสตร์แล้ว ต้องหาข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าหมายนั้นทั้งทางบวกเป็นกลางและทางลบ ยิ่งมากเท่าไรยิ่งดี ที่เคยสร้างกันมีตั้งแต่ 80 - 300 ข้อความ ข้อความนั้นอาจมาจากการบอกกล่าวของคนทั่วไป ของเพื่อนร่วมงาน หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือต่าง ๆ ข้อความนี้ถือเป็นความเชื่อที่คนทั่วไปมีต่อเป้าเจตคตินั้น ๆ ลักษณะข้อความควรจะเป็นดังนี้

- 1) เป็นความรู้สึกสะท้อนให้เห็นตั้งแต่บวกมากที่สุดถึงลบมากที่สุด
- 2) ต้องไม่เป็นความจริงหรือสามารถแปลเป็นจริงได้
- 3) ควรเป็นปัจจุบันมากกว่าเป็นอดีต
- 4) ไม่ควรเป็นข้อความที่แปลได้หลายทาง คลาดเคลื่อนต่อเป้าเจตคติ
- 5) ควรง่ายไม่สลับซับซ้อนมากนัก
- 6) เป็นข้อความกะทัดรัด ได้ใจความดี
- 7) ควรหลีกเลี่ยงคำว่าทั้งหมด เสมอ ๆ ไม่เคย ไม่เลย
- 8) คำว่า เพียงเท่านั้น ขณะ ต้อง อย่า ให้ระวัง ไม่จำเป็นจริง ๆ ไม่ควร

นำมาใช้

- 9) ระวังข้อความที่มีความหมายหลายแง่หลายมุม และประเภทปฏิเสธ

ข้อปฏิเสธ

- 10) ข้อความควรให้คลุมเรื่องที่ถามมากที่สุดและควรมีจำนวนมาก ๆ ไว้เมื่อวิเคราะห์แล้ว จะได้ครบมาตราตามที่กำหนด

ตัวอย่างข้อความเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาชีพครู เช่น

- ครูเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่อง
- ครูเป็นได้โดยเฉพาะเพศหญิง
- ครูเป็นอาชีพกาฝากของสังคม
- อยากรวยไม่ควรประกอบอาชีพครู
- ขำพเจ้าเกลียดอาชีพครูมากที่สุด
- ลูกขำพเจ้าเรียนเก่งให้ประกอบอาชีพครู
- เวลาเห็นครูขำพเจ้าเดินหนี
- อาชีพครูศักดิ์ศรีต่ำต่อยกกว่าอาชีพอื่น
- อาชีพครูเป็นงานน่าเบื่อหน่าย

ฯลฯ

ข.เตรียมข้อความเพื่อประเมิน ในขั้นนี้ให้รวบรวมข้อความที่ได้จากขั้นที่ 1 แล้วนำมาเขียนคำชี้แจง และเลือกมาตราว่าจะเอาจำนวนเท่าไร โดยแนวคิดเริ่มแรกของเทอร์สโตน ใช้ 11 มาตรา แต่เราจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้ตามความต้องการ เช่น 3 หรือ 5 หรือ 7 หรือ 9 ก็ได้ จะกำหนดเป็นคู่ก็ได้ เช่น 4 หรือ 6 หรือ 8 เป็นต้น การเขียนคำชี้แจงควรบอกด้วยว่า ข้อความนี้ วัด เจตคติเรื่องใด มีกี่ข้อความ แนวการพิจารณาอย่างไร ต่อจากนั้นพิมพ์ข้อความไว้ทางซ้ายมือ มาตราที่กำหนดไว้ทางขวามือหรือข้างล่างข้อความก็ได้ เพื่อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า ตามความเป็นจริงแล้วข้อความนี้ควรอยู่ระดับใดของความรู้สึก ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาโดยไม่เอาเจตคติของตนเองไปเกี่ยวข้อง ตัวอย่างข้อความเพื่อให้ประเมินตอนแรก ดังนี้

0) ครูเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่อง

น้อย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	มาก
										0	1	

00) ครูเป็นอาชีพกาฝากสังคม

น้อย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	มาก
										0	1	

การกำหนดมาตรานี้ให้ 11 มากที่สุด ค่า 1 น้อยที่สุด จาก 1 ถึง 11 เป็นความรู้สึกต่อเนื่องกันไป บางครั้งอาจกำหนดมาตรา 11 น้อยที่สุดและมาตรา 1 มากที่สุดก็ได้ แล้วแต่ความต้องการของผู้สร้าง แม้แต่เทอร์สโตนก็ใช้วิธีการนี้ หรืออาจกำหนดมาตรา 0 ด้วยก็ได้

ค.ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในที่นี้จะเป็นใครก็ได้ที่มีความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้หรือเป็นผู้ที่สามารถฟังคำอธิบายแล้วสามารถพิจารณาได้ แต่ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีเหตุผลพอสมควรผู้พิจารณา (Judge) ควรใช้อย่างน้อย 30 คน ยิ่งมากเท่าไรยิ่งดี เครื่องมือมาตรฐานบางฉบับใช้ผู้พิจารณาถึง 300 คน ก็มี หน้าที่ของ

ผู้พิจารณาคือ อ่านข้อความแต่ละข้อพิจารณาดูว่าจริง ๆ แล้วข้อความนั้นเป็นการแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติทางบวกหรือลบ หรืออยู่กลาง ๆ อย่างไรได้เอาเจตคติของตนเองไปใช้พิจารณาเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความนั้นแสดงความรู้สึกทางบวกกับเป้าเจตคติก็แปลว่าต้องคลุมมาตราตั้งแต่ 6 - 11 แน่นนอน แต่ให้พิจารณาอีกทีว่าข้อความนี้ควรจะให้อยู่ในช่วงมาตราใด จึงจะเหมาะสมที่สุด ตัวอย่างเช่นข้อความว่า “คณิตศาสตร์ทำให้โลกเจริญ” จะเห็นว่ามองเป้าซึ่งเป็น “คณิตศาสตร์” ทางบวก แปลว่าต้องอยู่ตั้งแต่มาตรา 6 - 11 แต่ไม่รู้อยู่ตรงจุดไหน มาพิจารณาอีกที จึงเห็นควรให้อยู่มาตรา 11 ดังนั้นเป็นต้น ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาไม่จำเป็นจะต้องเห็นควรเหมือนกันหมด จะมีความเห็นแตกต่างกันบ้าง แต่ถ้าพิจารณาดี ๆ ด้วยเหตุผลยอดเยี่ยมก็จะได้มาตราที่ใกล้เคียงจุดเดียวกัน

ง.การเลือกข้อความขั้นสุดท้าย กรณีกำหนดค่ามาตราเป็น 11 มาตรา จำนวนข้อความที่เลือกไว้จะต้องมีจำนวน 11 ข้อ นั่นคือค่า $S = 1, S = 2$ ไปเรื่อย ๆ จนถึง $S = 11$ และ Q แต่ละข้อต้องมีค่าน้อย ๆ จึงจะเชื่อได้ แต่ถ้าสามารถเลือกมาตราได้มาก ๆ จำนวนข้ออาจจะ เป็น 22 หรือ 33 ก็ได้ วิธีการดำเนินการทำดังนี้

1) แบ่งข้อความที่มีค่าของมาตราเท่ากันอยู่พวกเดียวกันแล้วเรียงค่ามาตราจากค่าน้อยไปหาค่ามาก

2) เลือกค่ามาตราที่มีค่าการกระจาย (Q) ที่มีค่าน้อย ๆ อย่างสูงไม่เกิน 2.0 ก็จะได้ ค่า Q น้อยแปลว่าผู้พิจารณาเห็นข้อความนั้นตรงกัน ค่า Q มากเป็นข้อความไม่ดี เพราะความเห็นของผู้พิจารณาแตกต่างกันมาก

3) เลือกค่ามาตรา (S) ที่คัดเลือกแล้วทั้ง 11 กลุ่มพยายามจัดเรียงไว้ ถ้าต้องการ 11 ข้อควรเรียงให้เป็นระบบก่อน เช่น 1.1, 2.1, 3.1, 4.1 ไปเรื่อย ๆ จนถึง 11 ในทางปฏิบัติช่วงเท่า ๆ กันหาได้ยาก ดังนั้นในตัวแทนมาตรา 1 ควรอยู่ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.5 ตัวแทนมาตรา 2 ควรมีค่าอยู่ตั้งแต่ 1.5 ถึง 2.5 ดังนี้เรื่อย ๆ ไป

4) เมื่อเลือกมาตราได้ครบทั้ง 11 หรือ 22 หรือ 33 แล้ว นำมาสุ่มทำเป็นข้อใหม่ นั่นคือค่ามาตรา 1 ไม่จำเป็นต้องอยู่ก่อนและค่ามาตรา 11 ไม่จำเป็นต้องอยู่หลังแบบทดสอบวัดเจตคติจริง ๆ ค่ามาตราจะสลับกันโดยวิธีการสุ่ม ถ้าเลือกค่ามาตราได้มาก ควรแยกทำเป็น 2 ฉบับหรือ 3 ฉบับ เรียกว่าเป็นแบบทดสอบคู่ขนานสะดวกแก่การสอบและหาคุณภาพ

จ.การตอบและการให้คะแนน ในการให้ตอบมี 3 วิธี

1) ให้ผู้สอบพิจารณาเลือกที่เห็นด้วยมากที่สุดมาเพียง 3 ข้อเท่านั้น แล้วนำมาหาค่ามัธยฐาน ของค่า S ก็จะเป็นคะแนนเจตคติของคน ๆ นั้น เช่น ผู้ตอบเลือกข้อ 3 ค่า $S = 11$ เลือกข้อ 7 ค่า $S = 8$ เลือกข้อ 10 $S = 10$ ดังนั้นคะแนนเจตคติของคนนี้ก็จะ เป็น 8, 10, 11 ค่ามัธยฐานคือ 10

2) ให้พิจารณาเลือกที่เห็นด้วย อาจเป็นกี่ข้อก็ได้แล้วให้ผู้สอบพิจารณาจากที่ข้อเห็นด้วยหรือชอบนั้นเหลือเพียง 1 ข้อ ค่ามาตราของข้อนั้นเป็นคะแนนเจตคติของผู้สอบ

3)ให้พิจารณาเลือกข้อที่เห็นด้วยหรือชอบทำเครื่องหมายถูก (☐) ข้อที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบกาเครื่องหมายกากบาท (X) ต่อจากนั้นนำข้อที่เห็นด้วยมาหาค่ามัธยฐานคะแนน มัธยฐานของข้อที่เห็นด้วยเป็นคะแนนเจตคติของผู้สอบ

การแปลคะแนนจะถือเป็นช่วงดังนี้ สอบได้ 1 - 3 คะแนนมีเจตคติต่ำมาก, 3 - 5 คะแนนมีเจตคติต่ำ, 5 - 7 คะแนน มีเจตคติสูงมาก ตัวเลขซ้ำกันถือว่าเป็นขอบเขต ถ้าผู้สอบได้ถึงขอบเขตบนให้ขึ้นไปอยู่กลุ่มบน

จ.การหาคุณภาพ คุณภาพในที่นี้มี 2 อย่างคือ

1.ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึงความคงเส้นคงวาของคะแนนในการวัด มีวิธีหาได้หลายวิธี

ก.วิธีใช้ข้อสอบคู่ขนาน วิธีนี้ถ้าสร้างข้อสอบวัดเจตคติได้ลักษณะเหมือนกัน 2 ฉบับ พิจารณาได้จากมาตรา คะแนนเฉลี่ย ความแปรปรวน ของทั้ง 2 ฉบับไม่แตกต่างกัน ก็ถือว่าเป็นคู่ขนานกันได้ การหาความเชื่อมั่นโดยเอาแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับสอบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน ตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนของคนที่ทำฉบับที่ 1 และที่ 2 มาหาสหสัมพันธ์กัน

ข.วิธีสอบซ้ำ วิธีนี้กรณีมีแบบทดสอบฉบับเดียว นำไปสอบกลุ่มตัวอย่าง 2 ครั้ง โดยให้ระยะเวลาห่างกันอย่างน้อย 7 วัน แล้วเอาคะแนนของการสอบทั้ง 2 ครั้งนี้มาหาความสัมพันธ์ ใช้สูตร ข้อ ก. ที่กล่าวมาแล้ว คะแนนสอบครั้งแรกเป็น X สอบครั้งที่ 2 เป็น Y ค่าสหสัมพันธ์เป็นค่าความเชื่อมั่น

2.ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นถ้าเครื่องมือวัดเจตคติต่อคณิตศาสตร์ ก็แปลว่า จะต้องวัด เจตคติต่อคณิตศาสตร์ได้จริง ๆ ไม่ใช่กลายเป็นวัดเจตคติต่อเป้าหมายอื่น ๆ การวัดความเที่ยงตรงจึงมักวัดดังนี้

ก.ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ข.ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์

ค.ความเที่ยงตรงเชิงสภาพเป็นจริง

5.3 ด้านบุคลิกภาพ

ลักษณะแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้ มุ่งวัดคุณลักษณะด้านจิตใจ (Affective Domian) และลักษณะนิสัย (Characteristic) ซึ่งการวัดบุคลิกภาพนี้ จำเป็นที่จะต้องใช่แบบทดสอบเฉพาะด้าน แบบการวัดที่นิยมใช้ คือ แบบสถานการณ์ (Situational test) และมาตราวัด (Scaling) ในลักษณะต่าง ๆ การวัดบุคลิกภาพที่นิยมโดยทั่วไป ได้แก่ การวัดทัศนคติ ความสนใจ และลักษณะเฉพาะ เช่น ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ เป็นต้น ซึ่งการวัดในลักษณะนี้ ผลที่ได้อาจคลาดเคลื่อนจากความจริง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ตอบแสร้งตอบ (Faking good-bad) ดังนั้น การเลือกรูปแบบการวัด จึงเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะให้ผู้ตอบนั้นตอบด้วยความจริงใจ ปราศจากอคติมากกว่าเรื่องราวหรือข้อความที่ให้พิจารณา (วิรัช วรรณรัตน์. 2539: 25)

การสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2542: 258-284) กล่าวว่า การวัดบุคลิกภาพเป็นการวัดที่ยุ่งยากมาก การนิยามสิ่งที่ต้องการวัดจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากดังกล่ามาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมา บางทีเรามองบุคลิกภาพในรูปเดี่ยว ๆ เช่น ความเครียด ความก้าวร้าว ความอดทน ฯลฯ แต่บางทีเรามองบุคลิกภาพเป็นกลุ่มขององค์ประกอบหลายอย่าง เช่น จริต 6 ประการจะมี ราคะจริต, โทสจริต, โมหะจริต, สัทธาจริต, วิตกจริต, และพุทธิจริต หรือ บุคลิกภาพอันเกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ (The Big Five) อันได้แก่ การแสดงตัว มโนธรรม ความสุภาพอ่อนโยน อารมณ์แปรปรวน และความคิด ดังนั้นเป็นต้น แนวทางการเลือกรูปแบบใดควรใช้ในการวัดบุคลิกภาพชนิดนี้ รูปแบบที่นิยมกันมีดังนี้

1.การสังเกต เป็นการเฝ้ามองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย การสังเกตเป็นการยากที่จะสังเกตได้ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องวางแผนสังเกตเป็นบางเวลา ผู้สังเกตควรมีการรับรู้ที่ดี มีความแม่นยำจดจำสิ่งสังเกตได้อย่างดี เพื่อความแน่ใจในการวิจัยจึงให้ผู้สังเกตมีอย่างน้อย 2 คน เพื่อเอาผลการสังเกตมาทดสอบกัน ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และผู้สังเกตต้องได้รับการอบรมวิธีการสังเกตที่ดีที่ถูกต้องด้วย

การวัดบุคลิกภาพโดยการสังเกต จะเป็นบุคลิกภาพลักษณะเดียว เช่น ต้องการวัดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความก้าวร้าวเป็นบุคลิกลักษณะเดียว ก่อนการสังเกตต้องนิยามความก้าวร้าวให้แน่ชัดและเขียนออกมาเป็นพฤติกรรมให้ได้มากที่สุด แล้วเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญ เพราะการสังเกตมีเวลาจำกัด เมื่อเลือกพฤติกรรมที่เป็นตัวแทนได้แล้วเอามาเขียนเป็นข้อ ๆ เป็นรายการไว้ตรวจเช็ค เช่น สังเกตเด็กคนหนึ่ง

1. รังแกเพื่อน	[] มี	[] ไม่มี
2. แย่งของคนอื่น	[] มี	[] ไม่มี
3. แหย่เพื่อน	[] มี	[] ไม่มี
4. ดุด่าคนอื่น	[] มี	[] ไม่มี
5. หน้าตาดุตัน	[] มี	[] ไม่มี ฯลฯ

ถ้าเด็กคนนี้ผู้สังเกตเห็นมีพฤติกรรม 5 ประการดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างก้าวร้าว ดังนั้นเป็นต้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจ การสังเกตเด็กคนหนึ่งหรือหลายคนควรสังเกตอย่างน้อย 3 ครั้งขึ้นไปแล้วนำมาหาผลเฉลี่ย ถ้าตอบมีให้ 1 คะแนน ตอบไม่มีให้ 0 คะแนน ในกรณีการสังเกตต้องการความละเอียดขึ้นผลการสังเกตอาจจะนับแบบการจัดอันดับ เช่น [] มีบ่อย [] มีบ้าง [] ไม่มีเลย ถ้าในเวลาสังเกตช่วงหนึ่งเด็กรังแกเพื่อนหลายครั้ง จัดอยู่ในกลุ่ม [] มีบ่อย ควรให้คะแนน 2 ถ้ามีครั้งสองครั้ง อยู่ในกลุ่ม [] มีบ้าง คะแนนจะเป็น 1 [] ไม่มีเลย ให้คะแนน 0 ตามเดิม

การวัดโดยวิธีการสังเกตจะทำให้ได้ถ้าสิ่งที่เราสังเกตแสดงพฤติกรรมออกมาจากความเป็นจริง ถ้าการแสดงพฤติกรรมเป็นการเสแสร้ง ผลการสังเกตเชื่อถือไม่ได้หรือผู้ที่เราต้องการสังเกตไม่แสดงพฤติกรรม ก็ไม่สามารถวัดอะไรได้เหมือนกัน การสังเกตที่ดีไม่ควรให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวและเฝ้าดูพฤติกรรมที่ต้องการวัด (target behaviors) ให้ดีด้วย

ในบางกรณีการสังเกตพฤติกรรมท่าทาง (nonverbal behavior) ก็เป็นสิ่งจำเป็น แต่ต้องศึกษาการแปลผลให้ดีจึงจะใช้ประโยชน์ในการสังเกตได้ ตัวอย่างการสังเกต nonverbal behavior เช่น

- ใช้ปากกาขีดไปมาหรือถูกจุ่มกไปมา	แปลว่า ซึมเศร้า
- เอาแขนแต่งงานมาโยนเล่น	แปลว่า มีปัญหาการแต่งงาน
- เคลื่อนไหวมือสออดสัมพันธ์กัน	แปลว่า นึกถึงตัวเอง
- เคลื่อนไหวเท้าเร็วหรือกระตืบ	แปลว่า โกรธ, มีสิ่งรบกวน
- ทำตาโตหน้ามึงทึง	แปลว่า ไม่พอใจ
- ยิ้มแย้มทั้งหน้าและแววตา	แปลว่า เป็นเพื่อน, เป็นมิตร
- มองดูสิ่งหนึ่งบ่อย ๆ	แปลว่า สนใจ
- เบือนหน้าหนีไม่ไยดี	แปลว่า ไม่สนใจ, ไม่เป็นมิตร
- ซอบนานั่งหรือยืนอยู่ใกล้	แปลว่า เจตคติดี, เป็นมิตร
- ซอบอยู่ห่าง ๆ	แปลว่า กลัว,เกลียด

ฯลฯ

ถ้านักสร้างเครื่องมือสามารถนิยามบุคลิกภาพ ในรูปของพฤติกรรมท่าทางได้ชัดเจนเพียงพอที่จะใช้สังเกต จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สังเกตอย่างมาก และจะวัดบุคลิกภาพได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเครื่องมืออื่น ๆ

2.การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือวัดบุคลิกภาพที่เก่าแก่แบบหนึ่ง เช่นเดียวกับวิธีการสังเกต แต่การสัมภาษณ์เป็นการพูดจากับคนใดคนหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้ที่สัมภาษณ์จะต้องมีหลักจิตวิทยาในการพูด การถาม เพื่อให้ได้พฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการทราบส่วนผู้ถูกสัมภาษณ์ก็ต้องมีลักษณะเปิดเผยตรงไปตรงมา มีนิสัยในการแสดงออกโดยการพูดจาถ้าเป็นคนเจียมแบบไม่แสดงกิริยาตอบโต้ การสัมภาษณ์ก็จะไร้ความหมาย การสัมภาษณ์ต้องสร้างความเป็นกันเองด้วยจึงจะได้ข้อมูลแท้จริง

เมื่อตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะวัดบุคลิกภาพแบบใด ก็ต้องสร้างข้อคำถามที่สามารถกระตุ้นให้ผู้สัมภาษณ์แสดงการตอบพฤติกรรมที่ต้องการนั้นได้ คำถามแต่ละข้อจึงควรทดลองให้ดีกว่าก่อน ให้แน่ใจว่ามีคุณภาพจึงไปฝึกอบรมคนสัมภาษณ์ ซึ่งจะต้องวางท่าทาง กิริยาการแสดงออก การพูดจาให้เป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจ การสร้างข้อคำถามอย่าให้มากนัก เป็นคำถามสั้น ๆ และชัดเจน ถ้าใช้เวลานานเกินไปคนถูกสัมภาษณ์จะเบื่อไม่ให้ความร่วมมือ การตอบออกมาเป็นเสแสร้ง ข้อมูลก็จะเสียหาย ไม่มีความเที่ยงตรง คือวัดในสิ่งที่เราต้องการวัดไม่ได้

รายละเอียดใหญ่ ๆ ในการสัมภาษณ์

1. ข้อมูลเฉพาะตัว ในกรณีนำไปศึกษาความสัมพันธ์ หรือเปรียบเทียบอื่น ๆ ควรถาม ชื่อ อายุ เพศ สัญชาติ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด สภาพสมรส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เพราะถ้าจำเป็นเท่านั้นเพราะผู้ถูกสัมภาษณ์จะระวังตัวมีความกลัวการให้ข้อมูลนี้บางทีแม้แต่ชื่อที่ยังปกปิด ผู้สัมภาษณ์จึงควรระวัง

2. จุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ บางทีจำเป็นต้องบอกผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อจะได้เข้าใจว่ามาสัมภาษณ์เพื่อทำอะไร

3. สภาพร่างกายและจิตใจ ผู้สัมภาษณ์ควรหาวิธีการหาข้อมูลว่าผู้ที่เราสัมภาษณ์มีสภาพร่างกายและจิตใจปกติหรือเปล่าหรือมีสภาวะเคยเป็นโรคภัยอะไรบ้าง

4. การถามพฤติกรรมและอุปนิสัย ข้อนี้สำคัญจะต้องตั้งคำถามให้ดี จึงจะรู้พฤติกรรมหรืออุปนิสัยใจคอของผู้ถูกสัมภาษณ์ อันนี้แหละที่นำไปแปลผลเป็นบุคลิกภาพของคนผู้นั้นได้

การสัมภาษณ์เพื่อวัดบุคลิกภาพ ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน (Structured interview) นั่นคือ มีการวางแผนที่ดี มีจุดมุ่งหมาย คำถามมีคุณภาพ มีความเชื่อมั่นสูง และความเที่ยงตรงสูง การทดลองเครื่องมือในการสัมภาษณ์จึงต้องทำให้ดี

3.การเขียนตอบ แบบนี้จะต้องมีตัวเราอาจเป็นข้อความหรือข้อคำถามหรือสถานภาพหรือสถานการณ์เป็นภาษาแล้วแต่ความเหมาะสมในการนำเสนอตัวเราหรือตัวกระตุ้นนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะแต่ละคนจะได้รับตัวเราเหล่านี้ เขามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ก็จะตอบออกมาด้วยตัวของเขาเอง บางทีเรียกว่า เป็นการรายงานตนเอง (self-report) ออกมา เครื่องมือวัดแบบนี้มีชื่อหลายอย่างบางทีเรียก tests (แบบทดสอบ) เช่น

- California Test of Personality (CTP)
- Thematic Apperception Test (TAT)
- Children's Apperception Test (CAT)
- Picture Projective Test (PPT)

ฯลฯ

บางทีเรียกว่า แบบสำรวจ (Inventory) เช่น

- Minnesota Multiphasic Personality Inventory
- Jackson Personality Inventory
- Omnibus Personality Inventory
- Eating Disorder Personality Inventory

ฯลฯ

บางทีเรียกว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) เช่น

- 16 Personality Factor Questionnaire
- High School Personality Questionnaire
- Eysenck Personality Questionnaire
- Early School Personality Questionnaire

ฯลฯ

บางทีก็เรียกว่า มาตรฐานวัด (Scales) เช่น

- Comrey Personality Scales
- Piers-Harris Self-Concept Scales
- Tennessee Self-Concept Scales

ฯลฯ

4. การใช้จินตนาการ (Projective technique)

ผู้ที่ใช้คำว่า Projective technique คนแรกคือ Lawrence Frank (1939) นิยามว่าเป็นการเสนอสิ่งเร้าที่คลุมเครือ (ambiguous stimuli) เพื่อให้ผู้ตอบใช้จินตนาการอันเกิดจากสำนึกที่ซึมซับในส่วนลึกของความรู้สึกของความรู้สึกในตัวคนแต่ละคน ว่าสิ่งเร้าที่มีความหมายอย่างไรต่อเขา ซึ่งแต่ละคนจะมีความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่คลุมเครือนั้นแตกต่างกัน การแสดงออกแสดงถึงโลกส่วนตัวหรือบุคลิกภาพของแต่ละคน

เทคนิคการใช้จินตนาการ สิ่งเร้าเป็นแบบไม่มีโครงสร้างโดยตรงการตอบจึงตอบได้แบบเสรีตามความรู้สึกส่วนลึกในตัวของแต่ละบุคคล การแปลผลจึงยุ่งยากซับซ้อน แนวคิดนี้อาศัยทฤษฎีจิตวิเคราะห์มาอธิบายในเรื่องของจิตใต้สำนึกของบุคคล ถ้ามีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าที่แปลกประหลาดเกิดขึ้น จิตนั้นก็แสดงความรู้สึกออกมา การหาแนวทางแปลที่ดีจึงน่าจะเป็นกลุ่มที่รู้จัก (Known groups) ว่าถ้าเป็นกลุ่มที่รู้จักนี้ให้เห็นสถานการณ์หรือภาพนี้แล้ว จะจินตนาการว่าเป็นอะไร ศึกษาให้แน่ใจว่ามีความเที่ยงตรง (Validity) ดีแล้วจึงนำไปใช้ แต่ในทางปฏิบัติเล่มนี้จะไม่อธิบายการสร้างและการนำไปใช้ให้ละเอียดนัก เพียงแต่แนะนำให้ผู้รู้ว่ามีนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งพยายามสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพโดยวิธีนี้ และที่เรียกกันว่ามาตรฐานก็มีอยู่หลายแบบทดสอบเหมือนกัน

5. การใช้อุปกรณ์วัดทางกายภาพ (Physiological measures)

เนื่องจากมีความเชื่อว่า การแสดงบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเกิดมาจากระบบของฮอร์โมน (hormones) ระบบของต่อมและระบบประสาทอัตโนมัติ (autonomic nervous system) การวัดทางกายภาพสามารถวัดอาการบางประการของระบบเหล่านั้น บางกรณีการตกใจ กลัว แรงบันดาล โทสะ ทำให้ส่วนผสมของเลือดเปลี่ยนแปลง แม้แต่อัตราการหายใจยังสามารถวัดความเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ได้ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายแบบนี้ทำให้นักจิตวิทยาสนใจมาวัดทางกายเพื่อทำนายด้านจิตใจ

มีเครื่องมือและกระบวนการหลายอย่าง ประยุกต์เพื่อวัดปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายต่าง ๆ นา ๆ เครื่องมือวัดอารมณ์ที่เรียกว่า Bioelectric indicator มีดังนี้

ความดันเลือด ใช้ Sphygmomanometer

ความตึงของกล้ามเนื้อ ใช้ Electromyograph (EMG)

คลื่นสมอง ใช้ Electroencephalograph (EEG)

อัตราการหายใจ ใช้ Pneumograph

อัตราการเต้นของหัวใจ ใช้ Electrocardiogram (EKG)

ความต้านทานไฟฟ้าของผิวหนัง ใช้ Galvanic skin response (GSR) ฯลฯ

สรุปได้ว่าแบบวัดบุคลิกภาพ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการวัดบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆจะเหมาะสมกับแบบวัดบุคลิกภาพแบบใด

6. หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ

6.1 เกณฑ์ปกติ (Norms)

ความหมายของเกณฑ์ปกติ (Norms)

สุดใจ ผาแก้วมณี.(2542: 27) กล่าวว่า เกณฑ์ปกติ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่อ้างอิง เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบและแปลความหมายของการใช้แบบทดสอบกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงหรือบ่งบอกได้ว่าบุคคลนั้นมีระดับความสามารถในการทำแบบทดสอบนั้นในระดับใดของกลุ่มประชากร

6.2 ชนิดของเกณฑ์ปกติ

สุดใจ ผาแก้วมณี. (2542 : 27) ได้แบ่งเกณฑ์ปกติไว้ 4 ชนิด คือ

6.2.1 เกณฑ์ปกติแบบชั้นเรียน (Grade norms) คือ คะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากบุคคลในชั้นเรียนนั้น การสร้างทำได้โดยการทดสอบกลุ่มนักเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละระดับชั้นเรียน แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับออกมา เมื่อมีการทดสอบของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ได้คะแนนการทดสอบเท่ากับระดับหรือคะแนนเฉลี่ยของระดับใด ก็จะสามารถบอกได้ว่า นักเรียนคนนั้นมีความสามารถในการทดสอบอยู่ในระดับชั้นเรียนนั้น

6.2.2 เกณฑ์ปกติแบบอายุ (Age norms) คือ คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากบุคคลในระดับอายุ ต่าง ๆ จากกลุ่มตัวอย่างมาตรฐานที่เป็นตัวแทนของระดับอายุนั้น ๆ เช่น อายุ 7 ปี 8 ปี 9 ปี 10 ปี เหมาะสำหรับการใช้กับการทดสอบวัยเด็ก

6.2.3 เกณฑ์ปกติแบบเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile norms) คือ เกณฑ์ปกติที่ได้จากการแปลงคะแนนจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและจัดระดับความสามารถของการทดสอบ

6.2.4 เกณฑ์ปกติแบบคะแนนมาตรฐาน (Standard score norms) คือ เกณฑ์ปกติที่ใช้คะแนนที่แปลงจากคะแนนดิบมาได้รูปของคะแนนมาตรฐาน ซึ่งขึ้นกับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลคะแนนดิบ (raw score) ส่วนใหญ่แปลงในเชิงเส้นตรง หรือที่เรียกว่าคะแนนซี (Z) คำนวณได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนดิบของแต่ละบุคคล กับค่าเฉลี่ยของกลุ่มหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะได้เป็นคะแนน ซี แล้วในแต่ละแบบทดสอบ จะสร้างคะแนนมาตรฐานของแต่ละแบบทดสอบ เช่น แบบทดสอบเซวีนปัญญาของเวคสเลอร์ (Wais – R, Wiscs-R) สร้างคะแนนมาตรฐานเป็น scaled score ด้วยการกำหนด ค่าเฉลี่ยเป็น 10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3 จะได้ SCALED SCORE

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างเกณฑ์ปกติซึ่งสร้างจากระบบคะแนนมาตรฐาน (STEN Score) ซึ่งเป็นระบบที่มีไว้สำหรับ สร้างเกณฑ์ปกติของสถาบัน Cattell's Institute for Personality and Ability Testing Test. โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 5.5 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2 (Lyman, 1963 : 117)

6.3 การใช้เกณฑ์ปกติ

สมพร สุทัศน์ย์. (2545 : 217-220) กล่าวว่าในการเปรียบเทียบค่าของคะแนน ควรใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบและในการใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบควรพิจารณาดังนี้

6.3.1 เกณฑ์ปกติที่ใช้ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ใช้ เพราะเกณฑ์ปกติสร้างจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม บางทีสร้างจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ หรืออาจจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในห้องถิ่น ดังนั้น การพิจารณาผลการวัดกับเกณฑ์ปกตินั้น ควรพิจารณาว่ามีประสิทธิภาพในการสรุปผลหรือไม่ การใช้เกณฑ์ปกติจึงจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ รวมทั้งพิจารณาจุดมุ่งหมายการวัดว่าต้องการประเมินคุณลักษณะใดของบุคคล เช่น ต้องการประเมินพื้นฐานทางวัฒนธรรมเด็กต่างชาติต่างภาษาจำเป็นต้องอยู่ในเกณฑ์ปกติระดับชาติ คือใช้กลุ่มตัวอย่างข้ามชาติ (National norms) แต่ถ้าต้องการประเมินบุคคลเพื่อจำแนกกลุ่ม จัดตำแหน่งหรือเพื่อการเลือกอาชีพก็ใช้เกณฑ์ปกติที่สร้างจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัด และประเมินคุณลักษณะนั้น ๆ เกณฑ์ปกติที่ได้จากกลุ่มเฉพาะเรียกว่า เกณฑ์ปกติเฉพาะ (Specific norms)

6.3.2 ควรสร้างเกณฑ์ปกติจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร คือ มีลักษณะเช่นเดียวกับมวลประชากร ทั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

6.3.3 เกณฑ์ปกติจะต้องทันสมัยเสมอ โดยปกติคุณลักษณะที่ถูกวัดบางอย่างเปลี่ยนแปลงบางอย่างก็คงที่ ดังนั้นเกณฑ์ปกติที่ใช้จึงต้องทันสมัย และมีสภาพเป็นปัจจุบันจึงต้องพิจารณาว่าเกณฑ์ปกตินั้นสร้างเมื่อไร ทันสมัยหรือไม่ เหมาะกับสิ่งที่วัดหรือไม่ ถ้าคุณลักษณะที่ถูกวัดเปลี่ยนแปลงมาตลอดเวลา ก็ต้องใช้เกณฑ์ปกติใหม่ ถ้าคุณลักษณะคงที่ก็ใช้เกณฑ์ปกติเดิมได้ แต่โดยปกติเมื่อนำเครื่องมือมาวัดคุณลักษณะกลุ่มใหม่ก็มักจะหาเกณฑ์ปกติใหม่

6.3.4 เกณฑ์ปกติควรใช้เปรียบเทียบกันได้ หมายถึงการเปรียบเทียบลักษณะหนึ่ง กับอีกลักษณะหนึ่งได้คือ ใช้วิธีเขียนเส้นภาพ (Profile) เปรียบเทียบคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล เครื่องมือที่วัดลักษณะดังกล่าวต้องมีเกณฑ์ปกติที่มาจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกันหรือกลุ่มที่เทียบกันได้

6.3.5 เกณฑ์ปกติควรอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอและครอบคลุม การใช้เกณฑ์ปกติเพื่อเปรียบเทียบผลการวัด ก็ต้องรู้จักรายละเอียดบางอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างเกณฑ์ปกติด้วย เพื่อให้การอธิบายการวัดมีความหมายยิ่งขึ้น สิ่งที่ต้องทราบเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์ปกติมีดังนี้ (Cohen. 1996: 106-107)

6.3.5.1 วิธีการเลือก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาตรฐานมีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มประชากรมากที่สุด จึงนิยมใช้การเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

มากกว่าวิธีอื่น การสุ่มแบบแบ่งชั้นทำได้โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ (strata) ตามคุณลักษณะ เช่น เพศชาย เพศหญิง ฐานะทางเศรษฐกิจ ร่ำรวย กลาง ๆ ยากจน อาชีพรับราชการ ธุรกิจ ลูกจ้าง ฯลฯ แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มย่อยนั้น ๆ

6.3.5.2 จำนวนและลักษณะของการแจกแจง ขนาดของกลุ่มเกณฑ์ปกติอาจมีจำนวนน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุดที่มีจำนวนใกล้เคียงกลุ่มประชากรที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ (Cohen 1998: 11) เป็นสัดส่วนจำนวนคนในกลุ่มย่อยที่คุณลักษณะต่างกัันตั้งได้กล่าวมาแล้ว กลุ่มเกณฑ์ปกติที่ได้จึงมีลักษณะเป็นตัวแทนประชากร

6.3.5.3 คุณสมบัติของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ในการอธิบายกลุ่มเกณฑ์ปกตินั้น ควรระบุว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นประกอบด้วยกลุ่มที่มีคุณลักษณะใดบ้าง เช่น เพศ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับชั้นเรียน ฯลฯ และควรระบุจำนวนด้วย เช่น จำนวนเพศชาย เท่ากับ 1,370 คน เพศหญิง 1,613 คน เป็นต้น

6.3.5.4 การดำเนินการวัดมีความเป็นมาตรฐานเพียงใด คือมีคู่มือระบุชุดของคำชี้แจงในการดำเนินการทดสอบอย่างชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้พัฒนาแบบทดสอบควรอธิบายถึงข้อบกพร่องของวิธีการวัดที่เป็นมาตรฐานหรืออาจจะระบุไว้ในกระบวนการทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติในคู่มือการทดสอบ ข้อบกพร่องที่ระบุไว้ อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ถูกละเลย

6.3.5.5 เวลาที่ทำการทดสอบ ควรระบุเวลาที่ทำการทดสอบด้วยว่าทดสอบกลุ่มตัวอย่างเมื่อใด เช่น ทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติตอนปิดภาคเรียนหรือเดือนใด ปีใด เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบได้สอดคล้องกับช่วงเวลาทำการทดสอบ

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2531: 49) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะและวิเคราะห์ปัจจัยที่เสริมสร้างคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ ตามทัศนะของศิษย์เก่า อาจารย์และนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เสริมสร้างคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1.ศิษย์เก่า อาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับลักษณะที่เสริมสร้างคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ โดยมีลักษณะที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่ ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ทศนคติเชิงมนุษย์ ทศนคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพเชิงมนุษย์ มนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ และการยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ ส่วนลักษณะที่สำคัญมาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์ ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์ ทักษะที่เสริมการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ทศนคติต่อสังคม ทศนคติ

ต่อเพื่อนร่วมงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิตใจ สภาวะที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และลักษณะของผู้บังคับบัญชา

2. ปัจจัยที่เสริมสร้างคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้และทักษะ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านสุขภาพและกำลังใจการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านทัศนคติ

3. เป็นที่ยอมรับกันว่าในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ จำเป็นจะต้องใช้วิธีการปฏิบัติงานแบบวิชาชีพ ซึ่งกระทำใน 2 รูปแบบ คือ ในลักษณะของการประสานงานระหว่างวิชาชีพต่าง ๆ กับในลักษณะบูรณาการคือร่วมทีมกันทำงาน โดยที่อุปสรรคในการปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพเนื่องจากตัว นักสังคมสงเคราะห์ ระบบงานหรือหน่วยงาน ข้อจำกัดต่าง ๆ นอกจากนี้นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพถึง 3 ระดับที่ควรปรับปรุง ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หน่วยงานปฏิบัติ และตัวนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงาน

วไลทิพย์ หงษ์ไทย. (2546: 83) การศึกษาเรื่อง “จริยธรรมทางวิชาชีพต่อการปฏิบัติงานนักสังคมสงเคราะห์ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมทางวิชาชีพ และการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับจริยธรรมทางวิชาชีพของนักสังคมสงเคราะห์ และเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมทางวิชาชีพที่จะนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรที่ประกอบอาชีพสังคมสงเคราะห์ การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 143 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 223 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 136 คน คิดเป็นร้อยละ 95.10 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่า นักสังคมสงเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีสถานภาพเป็นโสด จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ไม่เกิน 5 ปี มีความพึงพอใจในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ไม่มีความต้องการย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่น มีจริยธรรมทางวิชาชีพในระดับสูง โดยเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเพิ่มพูนความรู้ การรักษาความลับ การมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และมีการปฏิบัติงานในระดับสูง 3 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหาด้านการฟื้นฟู และด้านการพัฒนา ส่วนการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อจริยธรรมทางวิชาชีพพบว่า อายุของผู้ปฏิบัติงานมีผลต่อจริยธรรมทางวิชาชีพ การศึกษาระหว่างการจบทางด้านสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์และการจบจากสาขาอื่น ๆ มีผลต่อจริยธรรมทางวิชาชีพ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มีผลต่อจริยธรรมทางวิชาชีพ ความพึงพอใจในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์มีผลต่อ

จริยธรรมทางวิชาชีพ และปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อจริยธรรมทางวิชาชีพ คือ เพศ และความต้องการย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่น และยังพบว่าจริยธรรมทางวิชาชีพมีผลต่อการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมจริยธรรมทางวิชาชีพจากนักสังคมสงเคราะห์ พบว่าอันดับแรก ควรมีการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์เป็นประจำทุกปี ควรดำเนินการวิจัยเป็นประจำทุกปี และผู้บริหารควรคำนึงถึงบทบาททางจริยธรรมทางวิชาชีพของนักสังคมสงเคราะห์เข้าเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ และนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่า ปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมจริยธรรมทางวิชาชีพ คือ บุคลากรน้อยเกินไปไม่สามารถให้บริการได้อย่างเต็มที่ ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับงานสังคมสงเคราะห์ไม่มากเท่าที่ควร และยานพาหนะ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องมือน้อยไปไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

ผลของการวิจัยครั้งนี้ องค์การสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานบุคคล อีกทั้งยังนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากร รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นส่วนประกอบพื้นฐานในการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณสมบัติที่ต้องการ ส่วนการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาในหน่วยงานอื่น และเพิ่มเติมในปัจจัยด้านองค์การ และทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลเปรียบเทียบกับเชิงปริมาณ

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการวิจัยของ มาลูคซิโอ (Johnson. 1986:124 citing Maluccio. 1969) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติของนักสังคมสงเคราะห์ในทัศนะของผู้รับบริการและนักสังคมสงเคราะห์ ผลปรากฏว่า ผู้รับบริการและนักสังคมสงเคราะห์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่พึงปรารถนามี 4 ประการคือ ประการแรก เป็นผู้ที่ใจกว้าง ยอมรับผู้อื่นและสิ่งต่างๆตามความเป็นจริง ประการที่สอง เป็นผู้ที่สนใจ กระตือรือร้น ประการที่สาม เป็นผู้ให้ความอบอุ่นและเป็นมิตร ประการที่สี่ เป็นผู้ที่ทำให้กำลังใจและสนับสนุน นอกจากนี้ ผู้รับบริการยังเห็นว่า คุณลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ยังได้แก่ ความเป็นมนุษยและเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ดูแลเอาใจใส่ น่าไว้วางใจ ความเป็นมิตรช่วยเหลือและร่วมกันทำงาน แสวงหาทางแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำที่ดี และยังช่วยคลายความวิตกกังวล

โฮวาร์ด และเฟลทซ์ (Howard and Flaitz. 1982:18) ได้ศึกษาองค์ประกอบของทัศนคติเชิงมนุษยนิยม (Humanistic attitudes) ของนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ในสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า องค์ประกอบของทัศนคติเชิงมนุษยนิยม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) เสรีภาพส่วนบุคคล (Individual Freedom) ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) และสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

นอกจากนี้ จอห์นสัน (Johnson. 1986: 125) กล่าวว่า คุณสมบัติของบุคคลที่จะช่วยเหลือผู้อื่น มี 7 ลักษณะคือ

1. มีทัศนคติเชิงบวกกับบุคคลและพฤติกรรมของบุคคล
2. คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. มีลักษณะเปิดเผย น่าไว้วางใจ อบอุ่นเป็นมิตร และซื่อสัตย์
4. ทำงานกับบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือ มิใช่เพื่อบุคคลใด
5. ตอบสนองประชาชนมากกว่าสนับสนุนการใช้เทคนิคพิเศษโดยเฉพาะ
6. มีวุฒิภาวะคือ มีการตัดสินใจที่ดี และมีความตั้งใจที่จะให้บริการ
7. มองเห็นความจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ของมนุษย์ เกี่ยวกับโอกาสที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง และเวลาที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ดังนั้นคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในบุคคลและพฤติกรรมของผู้อื่น มีลักษณะภายนอกน่าไว้วางใจ ทำทางเป็นมิตร ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และยังหาทางแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำ และยังช่วยคลายความวิตกกังวล ให้กับผู้รับบริการได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของกลุ่มรู้จัก (Known Group)

ประชากรกลุ่มรู้จัก ของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มรู้จัก (Known Group)

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มรู้จัก ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 50 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 52,528 จาก 118 โรงเรียน

เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,019 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – State Sampling) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2548: 22) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำรายชื่อโรงเรียนมาทั้งหมด 118 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 52,528 คน มาแบ่งตามที่ตั้งของเขตการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขตการศึกษา และทำการสุ่มเขตอย่างง่าย โดยแต่ละเขตการศึกษาจะสุ่มเขตปกครองมา 3 เขตการปกครอง รวมเป็นจำนวน 9 เขตการปกครอง จากเขตการปกครองทั้งหมด 50 เขตการปกครอง ซึ่งได้แก่ เขตพระโขนง เขตวัฒนา เขตป้อมปราบ เขตประเวศ เขตห้วยขวาง เขตสะพานสูง เขตบางกอกน้อย เขตภาษีเจริญ และเขตธนบุรี

2. สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองเขตละ 1 โรงเรียน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนดังต่อไปนี้ โรงเรียนนวมิยวชิรธรรมสาริต โรงเรียนวัดสระเกศ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนราชดำริ โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนศรีพฤฒา โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ และโรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง

3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยใช้วิธีจับฉลากห้องเรียนทั้งหมด 27 ห้องเรียน โดยแต่ละห้องเรียนจะให้นักเรียนในห้องทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียนห้องเรียนละ 50 คน รวมทั้งหมด 1,019 คน

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการแบ่งตามที่ตั้งเขตการปกครองของโรงเรียน จำนวน 46 เขตการปกครอง ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

เขตการศึกษา	ชื่อเขต การปกครองที่สุ่มได้	ชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
เขต 1 (41 โรงเรียน)	เขตพระโขนง	โรงเรียนนวมิยวชิรธรรมสาริต	130
	เขตป้อมปราบ	โรงเรียนวัดสระเกศ	50
	เขตวัฒนา	โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	99
เขต 2 (35 โรงเรียน)	เขตประเวศ	โรงเรียนราชดำริ	145
	เขตห้วยขวาง	โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	132
	เขตสะพานสูง	โรงเรียนศรีพฤฒา	135
เขต 3 (42 โรงเรียน)	เขตบางกอกน้อย	โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	106
	เขตภาษีเจริญ	โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	102
	เขตธนบุรี	โรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง	120
รวม			1,019

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบวัดแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจ
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้สึกและเจตคติ
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

2. ศึกษา ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

3. เขียนนิยามปฏิบัติการ ที่แสดงถึงลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

4. เขียนข้อคำถามการสร้าง แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ตามนิยามศัพท์เฉพาะ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 218 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 60 ข้อ โดยแบ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 19 ข้อ ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 18 ข้อ ความรู้เรื่องข่าวสารต่างๆ จำนวน 11 ข้อ และความรู้รอบตัว จำนวน 12 ข้อ เป็นลักษณะแบบ ถูกผิด

2) ด้านความความรู้สึกและเจตคติ จำนวน 63 ข้อ โดยแบ่งเป็น ความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 10 ข้อ ความสนใจในการเข้าใจตนเองและผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ ความเสียสละ จำนวน 12 ข้อ ความช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 16 ข้อ ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert)

3) ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 95 ข้อ โดยแบ่งเป็น การแต่งกายเหมาะสม จำนวน 10 ข้อ บุคลิกภาพอบอุ่น จำนวน 22 ข้อ ลักษณะไว้วางใจได้ จำนวน 15 ข้อ มนุษยสัมพันธ์ จำนวน 48 ข้อ เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert)

5. นำข้อคำถามการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ เกี่ยวกับความเหมาะสมของภาษาและความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมพัทธรา ยัญญสิทธิ ร่องศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบเครื่องมือ โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสอดคล้องหรือถูกต้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือถูกต้อง

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่สอดคล้องหรือไม่ถูกต้อง

หลังจากนั้นทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่า (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 จำนวน 182 ข้อ (แสดงภาคผนวก ง)

6. นำข้อคำถามแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ผ่านเกณฑ์ค่า (IOC) จำนวน 182 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 54 ข้อ โดยแบ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 17 ข้อ ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 17 ข้อ ความรู้เรื่องข่าวสารต่างๆ จำนวน 10 ข้อ และความรู้รอบตัว จำนวน 10 ข้อ

2) ด้านความรู้สึกลึกและเจตคติ จำนวน 51 ข้อ โดยแบ่งเป็น ความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 9 ข้อ ความสนใจในการเข้าใจตนเองและผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ ความเสียสละ จำนวน 7 ข้อ ความช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ

3) ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 77 ข้อ โดยแบ่งเป็น การแต่งกายเหมาะสม จำนวน 7 ข้อ บุคลิกภาพอบอุ่น จำนวน 19 ข้อ ลักษณะไว้วางใจได้ จำนวน 13 ข้อ มนุษยสัมพันธ์ จำนวน 38 ข้อ

7. นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ จำนวน 182 ข้อไปทดลอง (Try out) ใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โรงเรียนราชินีบน แล้วนำผลมาทำการวิเคราะห์พบว่า

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.94 และคัดเลือกข้อที่มีความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่น (KR 20) เท่ากับ 0.86 (แสดงภาคผนวก ง) ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 ข้อ

2) ด้านความรู้สึกลึกและเจตคติ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.44 ถึง 9.37 และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2542 : 155) มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.93 (แสดงภาคผนวก ง) ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ

3) ด้านบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 3.17 ถึง 9.35 และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2542 : 155) มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.98 (แสดงภาคผนวก ง) ผ่านเกณฑ์จำนวน 21 ข้อ

8. นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่คัดเลือกและปรับปรุง จำนวน 58 ข้อ มาทดสอบกับกลุ่มรู้ชัด (Known Group) จำนวน 50 คนเพื่อหาความ

เชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ โดยใช้สูตร $KR - 20$ ของคูเดอร์ ริชาร์ดสันและสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัคและนำผลมาวิเคราะห์พบว่า

- 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าความเชื่อมั่น ($KR - 20$) เท่ากับ 0.65
- 2) ด้านความรู้สึกและเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.76
- 3) ด้านบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

9. นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 58 ข้อ ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,019 คน แล้วนำผลมาทำการวิเคราะห์พบว่า

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .31 ถึง .80 และคัดเลือกข้อที่มีความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ค่าความเชื่อมั่น ($KR 20$) เท่ากับ 0.72 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง t_{17} ถึง t_{70} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0.05 ถึง 97.99 (แสดงในบทที่ 4) ผ่านเกณฑ์จำนวน 10 ข้อ

2) ด้านความรู้สึกและเจตคติ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 15.52 ถึง 24.07 และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2542 : 155) มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.89 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง t_{20} ถึง t_{83} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0.05 ถึง 99.85 (แสดงในบทที่ 4) ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ

3) ด้านบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 8.71 ถึง 25.84 และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2542 : 155) มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.88 มีค่า T-Score อยู่ระหว่าง t_{11} ถึง t_{80} และมีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0.05 ถึง 99.85 (แสดงในบทที่ 4) ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ

10. เขียนคู่มือการใช้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ พร้อมแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อ ที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
0	งานสังคมสงเคราะห์เป็นการนำเอาทรัพยากรต่างๆ เช่น ทุน ทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ มาบริการสังคมต่างๆ ให้คนในชุมชนมีคุณภาพที่ดีขึ้น		
0	งานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่ช่วยเหลือคนยากจนเท่านั้น		
0	นักสังคมสงเคราะห์ ช่วยเหลือบุคคล ด้านการรักษาพยาบาล สาธารณสุขเท่านั้น		

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นดังนี้

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
ข้อความทางบวก	1	0
ข้อความทางลบ	0	1

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ด้านความรู้สึกและเจตคติ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้า สนใจติดตาม ข่าวสาร ปัญหา สังคมไทยอยู่เสมอ					
0	ข้าพเจ้า ชอบใฝ่หาความรู้ และ ประสบการณ์ใหม่อยู่เสมอ					
0	ข้าพเจ้า สนใจหน่วยงานราชการและ เอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้อื่น					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ด้านความรู้สึกและเจตคติ เป็นดังนี้

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อความทางบวก	5	4	3	2	1
ข้อความทางลบ	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ด้านบุคลิกภาพ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้า แต่งกาย สะอาด เรียบร้อย					
0	ข้าพเจ้า แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ					
0	ข้าพเจ้า มีรสนิยมในการแต่งกายตัวที่น้ำพั้ง ตามสมัย					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ด้านบุคลิกภาพ เป็นดังนี้

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อความทางบวก	5	4	3	2	1
ข้อความทางลบ	1	2	3	4	5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน และนัดหมายกำหนดวัน เวลา เพื่อนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ไปทดสอบ
2. เตรียมแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะทำการทดสอบแต่ละครั้ง วางแผนการดำเนินการสอบล่วงหน้า และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. อธิบายให้ผู้ทำการทดสอบทุกคนเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และวิธีการตอบ ก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้กับนักเรียนจำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนละ 150 ชุด รวมทั้งสิ้น 1,350 ชุด และเก็บรวบรวมแบบวัดคืนมาได้จำนวนทั้งสิ้น 1,111 ชุด มีแบบวัดที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 92 ชุด และมีฉบับที่นักเรียนตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 1,019 ชุด คิดเป็น 91.72 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนแบบวัดที่แจกไปทั้งหมด

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มาตรวจคะแนนและวิเคราะห์ผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1. หาสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

1.2. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Consistency) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2545 : 150)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์

$\frac{\sum R}{N}$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.3 หาความยากง่าย (p) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ (สมนึก ภัททิยธนี. 2541: 200-201)

$$P = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากของข้อสอบ
H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงตอบถูก
L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำตอบถูก
n แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.4 หาความเชื่อมั่น ของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตร KR – 20 ของ Kuder Richardson (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2545 :157)

$$R_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	R_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัด
	n	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำผิดในแต่ละข้อ (q = 1-p)
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

1.5 หาความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้สึกละเอียดและด้านบุคลิกภาพ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	ผลรวมของคะแนนเป็นรายข้อของแต่ละบุคคล
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดทั้งฉบับ

1.6 หาค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้สึกละเอียดและด้านบุคลิกภาพโดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 215-217)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
$\overline{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\overline{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
N_H	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

2. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติจากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Score) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ (Nomalized T-Score) ซึ่งหาเปอร์เซ็นต์ไทล์จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 310)

$$PR = 100 \{cf - (f/2)\} / N$$

เมื่อ	PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
	f	แทน	ความถี่ของแต่ละช่วงคะแนน
	cf	แทน	ความถี่สะสม
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนข้อแบบวัด
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด ด้านความรู้สึกละเจตคติและด้านบุคลิกภาพ
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ด้านความรู้สึกละเจตคติและด้านบุคลิกภาพ
Min	แทน	คะแนนต่ำสุด
Max	แทน	คะแนนสูงสุด
p	แทน	ค่าความยากง่ายของแบบวัด ด้านความรู้ความเข้าใจ
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ด้านความรู้ความเข้าใจ
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T – Score)
PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 4 เกณฑ์ปกติ (Norms) และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสังคมสงเคราะห์และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา รวมจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับนิยาม แล้วนำผลการพิจารณาจำนวนหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (รายละเอียดดังภาคผนวก ง) ผลปรากฏว่า ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์จำนวน 182 ข้อ และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามไว้ทั้งหมดเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบต่อไป

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มาหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 100 คน

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 100 คน ข้อมูลแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n = 100)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม สงเคราะห์	k	Try out (n = 100)		
		ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ	17	0.24 - 0.80 (p)	-	0.86
ด้านความรู้สึกและเจตคติ	20	-	2.44 – 9.36 (t)	0.93
ด้านบุคลิกภาพ	21	-	3.16 – 9.34 (t)	0.98

จากตาราง 2 พบว่าค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 100 คน พบว่า

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 17 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกละเอียดถี่ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.44 ถึง 9.37 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 21 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 3.17 ถึง 9.35 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2.2 กลุ่มรู้จัก (known Group) จำนวน 50 คน

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (known Group) จำนวน 50 คน ข้อมูลแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก Known Group (n = 50)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	k	Known Group (n = 50)
		ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ	17	0.65
ด้านความรู้สึกละเอียดถี่	20	0.76
ด้านบุคลิกภาพ	21	0.74

จากตาราง 3 พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่นำไปทดลองใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	จำนวน 17 ข้อ	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.65
ตอนที่ 2 ด้านความรู้สึกละเอียดถี่	จำนวน 20 ข้อ	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76
ตอนที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 21 ข้อ	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

2.3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัด ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน แสดงดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,019)

แบบวัด	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
เกี่ยวกับลักษณะงานสังคมสงเคราะห์	3	0.31-0.69	-	
เกี่ยวกับคุณสมบัตินักสังคมฯ	3	0.31-0.80	-	
เรื่องข่าวสารต่างๆ	3	0.68-0.79	-	
ความรู้รอบตัว	1	.80	-	
รวม	10	0.31-0.80	-	$r_{tt} = 0.72$
ด้านความรู้สึกและเจตคติ				
ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน	3	-	16.17-18.70	
การเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4	-	15.52-21.17	
ความเสียสละ	4	-	16.59-20.05	
ความช่วยเหลือผู้อื่น	4	-	18.41-24.07	
ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	5	-	16.43-20.69	
รวม	20	-	15.52-24.09	$\alpha = .89$
ด้านบุคลิกภาพ				
การแต่งกายเหมาะสม	3	-	8.70-17.74	
บุคลิกภาพอบอุ่น	7	-	16.36-25.84	
ลักษณะไว้วางใจได้	6	-	13.20-22.15	
มนุษยสัมพันธ์ดี	4	-	17.03-25.23	
รวม	20	-	8.70-25.84	$\alpha = 0.88$

จากตาราง 4 พบว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ด้านความรู้สึกและเจตคติ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 15.52 ถึง 24.07 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 8.71 ถึง 25.84 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน ข้อมูลแสดงในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n=1,019)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	K	Max	Min	$\bar{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ	10	10.00	1.00	6.98	1.67
ด้านความรู้สึกและเจตคติ	20	99.00	38.00	72.31	9.66
ด้านบุคลิกภาพ	20	100.00	43.00	76.08	9.57

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.00 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.67

ด้านที่ 2 ด้านความรู้สึกละเอียดและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 72.31 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.66

ด้านที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.08 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.57

การแปลความหมายตามเกณฑ์ของระดับคะแนน จากแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งในส่วนด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกละเอียดและเจตคติ และด้านบุคลิกภาพ สามารถทำได้โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนน ด้วยการนำคะแนนดิบมาหารด้วยจำนวนข้อของแบบวัดแต่ละฉบับ การแปลความหมายพบว่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน แปลความหมายได้ดังนี้

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ 6.98 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับคะแนน 7 - 8 คะแนน หมายความว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกละเอียดและเจตคติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ 72.31 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับคะแนน 66 - 76 คะแนน หมายความว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกละเอียดและเจตคติ อยู่ในระดับปานกลาง

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ 76.08 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับคะแนน 71 - 82 คะแนน หมายความว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ทั้ง 3 ด้าน ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,019 คน เพื่อคัดข้อคำถามที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ หลังจากการใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่า มีข้อคำถามที่เกณฑ์ทั้งสิ้น 50 ข้อ ดังมีจำนวนข้อคำถามตามตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนข้อคำถามของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ($n = 1,019$)

แบบวัด	k ก่อน	k หลัง
ด้านความรู้ความเข้าใจ		
เกี่ยวกับลักษณะงานสังคมสงเคราะห์	4	3
เกี่ยวกับคุณสมบัตินักสังคมสงเคราะห์	5	3
เรื่องข่าวสารต่างๆ	4	3
ความรู้รอบตัว	4	1
รวม	17	10
ด้านความรู้สึกและเจตคติ		
ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน	3	3
การเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4	4
ความเสียสละ	4	4
ความชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4	4
ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	5	5
รวม	20	20
ด้านบุคลิกภาพ		
แต่งกายที่เหมาะสม	3	3
บุคลิกภาพอบอุ่น	8	7
ลักษณะไว้วางใจได้	6	6
มนุษยสัมพันธ์ดี	4	4
รวม	21	20
รวมทั้ง 3 ด้าน	58	50

จากตาราง 6 ผลการวิจัยพบว่าลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ข้อคำถามที่ใช้ในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน และกลุ่มรู้จัก (Known Group) ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 50 คน จำนวนทั้งสิ้น 58 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

ข้อคำถามด้านความรู้ความเข้าใจ	จำนวน 17 ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้สึก และเจตคติ	จำนวน 20 ข้อ
ข้อคำถามด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 21 ข้อ

เพื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,019 คน ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 50 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

ข้อคำถามด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถามด้านความรู้สึก และเจตคติ จำนวน 20 ข้อ

ข้อคำถามด้านบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ

เพื่อเป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

ตอนที่ 4 เกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่างมาสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ดังแสดงในตาราง 7 – 8 – 9 ดังนี้

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ :

T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จำนวน 10 ข้อ
(n=1,019)

T-Score	คะแนน	ความถี่	PR
70	10	41	97.99
62	9	159	88.17
55	8	222	69.48
49	7	231	47.25
44	6	166	27.77
39	5	115	13.98
34	4	59	5.45
28	3	21	1.52
22	2	4	0.29
17	1	1	0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 7 พบว่าเกณฑ์ปกติของคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 10 ข้อ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 1 – 10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10.00 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{70} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 – 97.99

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 320) ดังนี้

ตั้งแต่ $T_{69} - T_{80}$	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูงมาก
ตั้งแต่ $T_{57} - T_{68}$	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{56}$	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{33} - T_{44}$	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำ
ตั้งแต่ $T_{20} - T_{32}$	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำมาก

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติของคะแนน ด้านความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคม
 สงเคราะห์ : T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
 จำนวน 20 ข้อ (n=1,019)

T-Score	คะแนน	ความถี่	PR
83	99	3	99.85
79	98	1	99.66
78	97	3	99.46
76	96	5	99.07
75	95	2	98.72
74	94	5	98.38
73	93	8	97.74
72	91-92	9	96-91
71	90	6	96.17
69	89	11	95.34
68	88	7	94.46
67	87	14	93.42
66	86	18	91.85
65	84-85	40	89.01
64	83	26	85.77
62	82	19	83.56
61	81	29	81.35
60	80	28	78.70
59	79	23	76.20
58	78	33	73.45
57	77	33	70.22
56	76	45	66.39
54	75	37	62.37
53	74	42	58.49
52	73	48	54.07
51	72	37	49.90
50	71	52	45.53

T-Score	คะแนน	ความถี่	PR
49	70	41	40.97
48	69	33	37.34
47	68	54	33.07
46	67	36	28.66
45	66	27	25.56
44	65	35	22.52
43	64	28	19.43
42	63	34	16.39
41	62	20	13.74
40	61	35	11.04
39	60	16	8.54
38	59	8	7.36
37	58	14	6.28
36	57	11	5.05
35	56	8	4.12
34	55	6	3.43
33	54	12	2.55
32	53	3	1.82
31	51-52	4	1.47
30	50	2	1.18
29	49	3	0.93
28	48	3	0.64
26	44	1	0.44
23	42	2	0.29
23	41	1	0.15
20	38	1	0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 8 พบว่าเกณฑ์ปกติของคะแนนด้านความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 38 - 99 คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{20} ถึง T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 - 99.85

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 320) ดังนี้

ตั้งแต่ $T_{69} - T_{80}$	หมายถึง	มีความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์สูงมาก
ตั้งแต่ $T_{57} - T_{68}$	หมายถึง	มีความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์สูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{56}$	หมายถึง	มีความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{33} - T_{44}$	หมายถึง	มีความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ต่ำ
ตั้งแต่ $T_{20} - T_{32}$	หมายถึง	มีความรู้สึกและเจตคติ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ต่ำมาก

ตาราง 9 เกณฑ์ปกติของคะแนนด้านบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบการอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ :

T-Score คะแนนมาตรฐานปกติ ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จำนวน 20 ข้อ
(n=1,019)

T-Score	คะแนน	ความถี่	PR
80	100	3	99.85
77	99	2	99.61
75	98	2	99.41
74	97	2	99.21
72	96	10	98.63
70	95	6	97.84
68	94	17	96.71
67	93	7	95.53
66	92	12	94.60
65	91	11	93.47
64	90	13	92.30
63	89	20	90.68
62	88	20	88.71
61	87	25	86.51
60	86	25	84.05
59	85	19	81.89
58	84	32	79.39
57	83	26	76.55
56	82	33	73.65
55	81	42	69.97
54	80	57	65.11
53	79	37	60.50
52	78	41	56.67
51	77	34	52.99
50	76	49	48.92
49	75	39	44.60
48	74	32	41.12

T-Score	คะแนน	ความถี่	PR
47	73	37	37.33
46	72	33	34.30
45	71	37	30.86
44	70	33	27.43
43	69	30	24.34
42	68	32	21.30
41	67	29	18.30
40	66	28	15.51
39	65	24	12.95
38	64	24	10.60
36	63	18	8.54
35	62	14	6.97
34	61	10	5.79
33	60	20	4.32
32	59	5	3.09
31	58	2	2.75
30	57	7	2.31
29	56	5	1.72
27	55	7	1.13
25	53	2	0.69
24	52	2	0.49
23	51	1	0.34
22	50	1	0.25
20	48	1	0.15
11	43	1	0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 9 พบว่า เกณฑ์ปกติของคะแนน ด้านบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 43 – 100 คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{11} - T_{80}$ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.85

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 320) ดังนี้

ตั้งแต่ $T_{69} - T_{80}$	หมายถึง	มีบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูงมาก
ตั้งแต่ $T_{57} - T_{68}$	หมายถึง	มีบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{56}$	หมายถึง	มีบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{33} - T_{44}$	หมายถึง	มีบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำ
ตั้งแต่ $T_{20} - T_{32}$	หมายถึง	มีบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

วิธีการดำเนินการวิจัย

เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ประกอบด้วยเขตพื้นที่การศึกษา เขตที่ 1 : โรงเรียน วชิรธรรมสาริต โรงเรียนวัดสระเกศ และโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง เขตที่ 2 : โรงเรียน ราชดำริ โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ และโรงเรียนศรีพฤฒา เขตที่ 3 : โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ และโรงเรียนวัดดาวทอง รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,019 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – State Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 58 ข้อ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 17 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบ ถูกผิด ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 4 ข้อ
 - 1.2 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 5 ข้อ
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
 - 2.1 ความรู้ด้านข่าวสารต่างๆ จำนวน 4 ข้อ
 - 2.2 ความรู้รอบตัว จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

1.ด้านความสนใจ

- 1.1 ความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 3 ข้อ
 1.2 ความสนใจในการเข้าใจตนเองและผู้อื่น จำนวน 4 ข้อ

2.ด้านทัศนคติและค่านิยม

- 2.1 ความเสียสละ จำนวน 4 ข้อ
 2.2 ความชอบช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 4 ข้อ
 2.3 ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ด้านบุคลิกภาพ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 21ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ

1. การแต่งกายเหมาะสม จำนวน 3 ข้อ
 2. ลักษณะบุคลิกภาพอบอุ่น จำนวน 8 ข้อ
 3. ลักษณะไว้วางใจได้ จำนวน 6 ข้อ
 4. มนุษยสัมพันธ์ดี จำนวน 4 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- 1.นำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
- 2.ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำชั้น และกำหนดวัน เวลา ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.เตรียมแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียนที่จะทำการทดสอบแต่ละครั้ง วางแผนการดำเนินการสอบล่วงหน้า
- 4.อธิบายให้ผู้ทำการทดสอบทุกคนเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ และวิธีการตอบ ก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มทำแบบวัด
- 5.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ให้กับนักเรียนจำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนละ 150 ชุด รวมทั้งสิ้น 1,350 ชุด และเก็บรวบรวมแบบวัดคืนมาได้จำนวนทั้งสิ้น 1,111 ชุด มีแบบวัดที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 92 ชุด และมีฉบับที่นักเรียนตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 1,019 ชุด คิดเป็น 91.72 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนแบบวัดที่แจกไปทั้งหมด
- 6.ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์

7.หลังจากการวิเคราะห์ผลแล้ว นำมาจัดทำเป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ (ภาคผนวก ค)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ

ด้านที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ

ด้านที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ

โดยการนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1.การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC)

2.การหาคุณภาพของเครื่องมือ ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง (Try out)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ชุดด้านงานสังคมสงเคราะห์

2.3 หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาเกณฑ์ปกติ (Norms) และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ สรุปผลได้ดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Consistency: IOC) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

ด้านความรู้สึกและเจตคติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

ด้านบุคลิกภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

2. หากคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์เป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:
ด้านความรู้ความเข้าใจ ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบ ถูกผิด

2.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.86

2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.65

2.1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าความยากง่าย (p) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.72

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:
ด้านความรู้สึกและเจตคติ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 2.44 ถึง 9.37 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.93

2.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.76

2.2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 15.52 ถึง 24.07 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.89

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ :
ด้านบุคลิกภาพ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 3.17 ถึง 9.35 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.98

2.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

2.3.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 8.71 ถึง 25.84 และมีค่าความเชื่อ (α) เท่ากับ 0.88

3. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 1 ถึง 10 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{70} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 97.99

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้สึกและเจตคติ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 38 ถึง 99 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{20} ถึง T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.85

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านบุคลิกภาพ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 43 ถึง 100 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{11} ถึง T_{80} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.85

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและเจตคติ และด้านบุคลิกภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.7 – 1.0 ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมนึก ภัททิยธนี (2541: 221) ได้กล่าวไว้ว่าค่าดัชนี IOC ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 – 1.0 ซึ่งแสดงว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แสดงให้เห็นว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มีความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

2. หากคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:

ด้านความรู้ความเข้าใจ ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบ ถูกผิด

2.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.86

2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.65

2.1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าความยากง่าย (p) รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.72

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ จากการใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน (Try Out) ได้ค่าความยากง่ายไม่แตกต่างจากการใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบค่อนข้างจะมีความคงที่และเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2545 :141) กล่าวว่าข้อสอบโดยทั่วไปที่มีความยากพอเหมาะพอควรมีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ซึ่งแบบวัดของของผู้วิจัยมีค่าความยากง่ายตามที่เกณฑ์กำหนด ซึ่งจะสังเกตว่า ผู้วิจัยไม่ได้หาค่าความยากง่ายกับการใช้แบบวัดกับกลุ่มรู้จัก (Known Group) ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 50 คน เพราะเป็นกลุ่มที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสังคมสงเคราะห์เหมาะสม และเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าการนำแบบวัดที่นำไปใช้ทำให้ไม่สามารถแยกให้เป็นเด็กกลุ่มเก่งกับเด็กกลุ่มอ่อนได้เพราะพื้นฐานการศึกษาสูงกว่าเนื้อหาของแบบวัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 133) กล่าวว่าไว้ว่าการนำเครื่องมือไปใช้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันและตรงกับลักษณะที่ต้องการศึกษา เครื่องมือนั้นจะใช้ไม่ได้ ส่วนในด้านความเชื่อมั่นในการทดสอบทั้ง 3 กลุ่มได้ค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.60 สอดคล้องกับ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 102) ได้ระบุว่าค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จัดว่าเป็นแบบสอบที่มีคุณสมบัติดีพอใช้

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:

ด้านความรู้สึกและเจตคติ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 2.44 ถึง 9.37 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.93

2.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.76

2.2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านความรู้สึกรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 15.52 ถึง 24.07 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.89

ทุกข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัดด้านความรู้สึกรู้สึกและเจตคติ นี้มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ได้มากกว่า 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์.2542: 155) มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นหมายถึง ข้อคำถามนี้สามารถจำแนกคนออกจากกันได้ สอดคล้องกับ กลัยา วานิชย์บัญชา (2548: 108-113) กล่าวว่า ข้อคำถามที่มีค่า t ที่ได้คือค่าอำนาจจำแนก คุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อ จะถือว่าข้อคำถามใช้ได้ก็ต่อเมื่อ ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ทองใหญ่ ณ อยุธยา (2548: 80) ที่ได้ค่า t ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจของการ วิศวกร อยู่ระหว่าง 6.75 ถึง 23.63 และนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในช่วง 0.89 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่เชื่อถือได้ ดังที่ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายศ.2543 : 317) ได้กล่าวว่าเครื่องมือวัดด้านความรู้สึกรู้สึกหรือจิตพิสัย ควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างต่ำ 0.70 ซึ่งกล่าวได้ว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกรู้สึกและเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับใช้ได้

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:

ด้านบุคลิกภาพ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 3.17 ถึง 9.35 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.98

2.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

2.3.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคม

สงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,019 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อ อยู่ระหว่าง 8.71 – 25.84 และมีค่าความเชื่อ (α) เท่ากับ 0.88

ในทุกข้อคำถามในแบบวัดด้านบุคลิกภาพมีค่าอำนาจจำแนกสูงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่า t 1.96 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์.2542: 155) (ตามการอภิปรายในข้อ 2.2) ซึ่งสอดคล้องกับ แบบทดสอบ วัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจของ วิภา เจริญสมัย (2540: 84-85) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.58 ถึง 17.66 ซึ่งกล่าวได้ว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ในเกณฑ์ดีและสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวัดด้านบุคลิกภาพ หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่เชื่อถือได้

ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายศ.2543 : 317) ได้กล่าวว่าเครื่องมือวัดด้านบุคลิกภาพ ควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างต่ำ 0.70 ซึ่งกล่าวได้ว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับใช้ได้

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 1 ถึง 10 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{70} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 97.99

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้สึกและเจตคติ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้สึกและเจตคติ ให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 38 ถึง 99 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{20} ถึง T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.85

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านบุคลิกภาพให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนระหว่าง 43 ถึง 100 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{80} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 – 99.85

เกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1,019 คน ในแต่ละด้านนั้นมีการกระจายของคะแนนครอบคลุมทุกค่าที่อยู่ระหว่างคะแนนสูงสุดและต่ำสุด ซึ่งตรงกับ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 313-315) ว่าเกณฑ์คะแนนที่ปกติ คือคนที่เก่งและอ่อนที่สุดในแต่ละกลุ่มที่ทำการวิจัยไม่ใช่เกณฑ์มาตรฐานในการนำไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ หรือเรียกได้ว่าเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม (Norms Reference) ซึ่งสอดคล้องกับของ นันทรัตน์ สวัสดิกุล (2548: 115) ซึ่งได้สร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักกฎหมายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบเป็นเกณฑ์คะแนนที่ปกติ มีค่าระหว่าง T_{25} ถึง T_{81} เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1 การนำแบบวัดไปใช้ ควรคำนึงถึงระดับชั้นของนักเรียน และดำเนินการทดสอบตามคู่มือการใช้ที่กำหนดเวลาไว้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการแปลผล
2. แบบวัดนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเพื่อคัดเลือกสายการเรียนในเบื้องต้นเท่านั้น

3. แบบวัดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเพื่อประกอบการตัดสินใจ ผู้ทดสอบควรใช้เกณฑ์อื่นมาพิจารณาร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการศึกษากับนักเรียนที่สังกัดโรงเรียนในเขตการศึกษา อื่น ๆ ในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศนอกเหนือจากที่ได้ศึกษา มาแล้วในงานวิจัยฉบับนี้
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ของนักเรียนเพิ่มเติม เช่น เกรดเฉลี่ย ฐานะของครอบครัว เพศ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจและวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงฯ. (เอกสารรายงานการวิจัยการศึกษา อันดับที่ 271)
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขมวดี คัมภีรานนท์. (2544). การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชญาสินี อรุณมาศ. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2520). คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชัชชญา สุขเกษม. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบ MBTI และปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยจูงใจในการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. (2533). การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครนายก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. (2542). นักสังคมสงเคราะห์กับการพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันท์นภัส โกพลรัตน์. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันท์รัตน์ สวัสดิกุล. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักกฎหมายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลนาฏ อมาตยกุล. (2516). เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). สถิติวิจัย 1. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พีเอ็ม การพิมพ์.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ*.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจนานุกรม. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- พจนานุกรมไทย. (2543). กรุงเทพฯ: เอช.เอ็น.กรุ๊ป จำกัด.
- พรทิพย์ เขียวโฬฐ. (2542). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภาวิชาชีพตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์พร บรรจงรัตนงาม. (2548). *แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7.
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แฮออปเคอร์มีส์.
- ยุพา วงศ์ไชย. (2524). *การบริหารองค์การสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สารศึกษากาพิมพ์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภา เจียรสุมัย. (2540). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียวกร้องความสนใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2523). *การแนะแนวอาชีพ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัดผลจุดคอม. (2548). *การใช้ spss เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล*. สืบค้นวันที่ 7 ธันวาคม 2548. จาก [http:// www.watopn.com/spss/](http://www.watopn.com/spss/)
- วัดผลจุดคอม. (2548). *ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์*. สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2548. จาก [http:// www.watopn.com/test/holland.htm](http://www.watopn.com/test/holland.htm).
- วันทนี วาสิกะสิน. (2534). *ธรรมะกับงานสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วันทนี วาสิกะสิน. (2547). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสังคมและสังคมสงเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2539). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษา จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วไลทิพย์ หงษ์ไทย. (2546). *จริยธรรมทางวิชาชีพต่อการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภวดี บุญญวงศ์. (2528). *เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น*. สงขลา: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ทองใหญ่ ณ อยุธยา. (2548). *แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นวิศวกรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. กอสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพร สุทัศน์ย์. (2545). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สลินี พรหมบุตร. (2535). *การศึกษาทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์ในการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2544). อาชีพ. สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 , จาก <http://www.nso.go.th/provwd/cwdwed/rayong/5sproj2.html>
- สุดใจ ผาแก้วมณี. (2542). *การศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุภาพร พิภูริพัฒนะ. (2543). *การสร้างแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2531). *การวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักสังคมสงเคราะห์*. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- (2529). *การจัดการการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. ภาคนิพนธ์ของการศึกษาวิชาสัมมนา การศึกษากับการพัฒนาบุคลิกภาพ. ปริญญาศึกษาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สังคมสงเคราะห์; คณะ และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. (2526) เอกสารการประชุมทางวิชาการ เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาประเทศต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ซึ่ง มุ่งการพัฒนาสังคม.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติมเทคนิคการวัดผลแบบใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ฟีนีฟับบลิชซิง.
- อรอนงค์ ฐัญญะวัน. (2539). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Edward, Allen Louis. (1975). *Technique of Attitud Scale Construction*. New Jersey: Prentice Hall.
- Eysenck, H.J.; and Eysenck, S.B.G. (1984). *Manual of the Eysenck Personality Inventory*. London: Hodder and Stoughton.
- Germani, Carel B. and Gitterman, (1986). *Social Work Treatment*. New York : The Free Press.
- Gibson, Robert L.; and Mitchell, Marianne H. (1981). *Introduction to Guidance*. New York: Macmillan Publishing.
- Howard, Tira U. and Jim Flatz. (1982). *A Scale to Measure the Humanistic Attitudes of Social Work Students*. Social Work Research and Abstracts.
- Johnson, Louise C. (1986). *Social Work Practice: A Generalist Approach*. 2 nd.ed., Boston. Allyn and Bacon, Inc.
- Marland, Sidney P. Jr. (1974). *Career Education*. New York: McGraw-Hill.
- Millon, T. and Davis, R.D. *Disorders of Personality DSM-IV and Beyond*. New York: John Wiley and Sons.
- Tolbert, E.L. (1974). *Counseling for Career Development*. Boston : Houghton Mifflin.
- Zunker, Vernon G. (1998). *Career Counseling Applied Concept of Life Planning*. New York: Brooks/cole Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือราชการ
2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข

- คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่าบุคคลนั้นจะการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ลักษณะความสามารถในการเข้าใจและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทั่วไป จากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ได้แก่

1.1.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการรับรู้ข้อมูลงานสังคมสงเคราะห์

1.1.2 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูล ลักษณะเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

1.1.3 ความรู้เรื่องข่าวสารต่างๆ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ ข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ปัจจุบัน ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

1.1.4 ความรู้รอบตัว หมายถึง ความรอบรู้ ข้อมูล ข่าวสารทั่วไปในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านปัญหาสังคม ด้านเศรษฐกิจ

1.2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ หมายถึง ความรู้สึก พอใจ เชื่อ ศรัทธา ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมาเป็นพฤติกรรม ต่อหน้าบุคคลอื่น ได้แก่

1.2.1 ความสนใจติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน หมายถึง ความรู้สึก ชอบ ความพอใจ ในการแสวงหาความรู้ ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ติดตามข่าวทางโทรทัศน์

1.2.2 ความสนใจในการเข้าใจตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจในการเรียนรู้ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

1.2.3 ความเสียสละ หมายถึง มีความเชื่อ ศรัทธา ในการที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

1.2.4 ความช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง มีความพอใจ ในการกระทำ ที่จะทำให้ผู้อื่น คลายความกังวลในการแก้ไขปัญหาต่างๆได้

1.2.5 ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น หมายถึง มีความรับรู้ ถึงความรู้สึก เหตุผล ในการกระทำ และพฤติกรรมของผู้อื่น

1.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทางภายนอก การกระทำที่แสดงออกต่อหน้าบุคคลอื่น ได้แก่

1.3.1 การแต่งกายเหมาะสม หมายถึง รู้จักใส่เสื้อผ้า สะอาด เหมาะสม และถูกต้องตามกาลเทศะ

1.3.2 บุคลิกภาพอบอุ่น หมายถึง ลักษณะท่าทางภายนอก ที่แสดงความเป็นมิตรต่อทุกคน และยินดีให้การช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

1.3.3 ลักษณะไว้วางใจได้ หมายถึง ลักษณะที่มีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเชื่อ กล้าที่จะเล่าปัญหาต่างๆ หรือความลับให้ฟัง

1.3.4 มนุษยสัมพันธ์ดี หมายถึง ลักษณะการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้ดี

โครงสร้างแบบวัด

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ สร้างให้ครอบคลุมลักษณะ 3 ด้าน มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ มีลักษณะแบบวัดเป็นแบบ ถูกผิด

ตอนที่ 2 แบบวัดด้านความรู้สึกและเจตคติ มีลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ คือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” “น้อยที่สุด”

ตอนที่ 3 แบบวัดด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ คือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” “น้อยที่สุด”

การพัฒนาแบบวัด

ในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ได้ดำเนินการสร้าง ทดลอง และปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 ถึงเดือนมกราคม 2549 จึงสำเร็จตามความต้องการดำเนินการทดลองและปรับปรุงมีรายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยการพิจารณาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ICO) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง .05 - 1.0 จากจำนวน 216 ข้อ ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 182 ข้อ

2. ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และได้นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .86 ด้านความรู้สึกและเจตคติ และด้านบุคลิกภาพ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการแจกแจงที (t - distribution) และแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.96 ขึ้นไป ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.44 – 9.37 และด้านบุคลิกภาพ ได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 3.17 – 9.35 และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้านความรู้สึกและเจตคติ ได้เท่ากับ .93 ส่วนด้านบุคลิกภาพ เท่ากับ .98 และได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์เป็นจำนวนทั้งสิ้น 58 ข้อ

3. ทดลองกับกลุ่มรู้จัก (Known Group) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 58 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,019 คน และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น โดยได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	Max	Min	$\bar{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ	10	10	1	6.9804	2.805
ด้านความรู้สึกและเจตคติ	20	99	38	72.3131	93.374
ด้านบุคลิกภาพ	20	100	43	76.0824	91.516
รวม	50				

แบบวัด	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ด้านความรู้ความเข้าใจ				
เกี่ยวกับลักษณะงานสังคมสงเคราะห์	3	0.31-0.69	-	
เกี่ยวกับคุณสมบัตินักสังคมฯ	3	0.31-0.80	-	
เรื่องข่าวสารต่างๆ	3	0.68-0.79	-	
ความรู้รอบตัว	1	.80	-	
รวม	10	0.31-0.80	-	$r_{tt} = 0.72$
ด้านความรู้สึกและเจตคติ				
ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน	3	-	16.17-18.70	
การเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4	-	15.52-21.17	
ความเสียสละ	4	-	16.59-20.05	
ความชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4	-	18.41-24.07	
ความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	5	-	16.43-20.69	
รวม	20	-	15.52-24.09	$\alpha = .89$

แบบวัด	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ด้านบุคลิกภาพ				
แต่งกายที่เหมาะสม	3	-	8.70-17.74	
บุคลิกภาพอบอุ่น	7	-	16.36-25.84	
ลักษณะไว้วางใจได้	6	-	13.20-22.15	
มนุษย์สัมพันธ์ดี	4	-	17.03-25.23	
รวม	20	-	8.70-25.84	$\alpha = 0.88$

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบ ดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ดำเนินการดังนี้

- 1.1. กำหนดวันเวลาสถานที่ล่วงหน้าและแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ
- 1.2. เตรียมแบบวัดให้พร้อม โดยเตรียมแบบวัดให้มากกว่าจำนวนผู้เข้าสอบประมาณ 5

เปอร์เซ็นต์

1.3. การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจงในการทำแบบวัดนี้ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างไม่ติดขัด

2. วิธีดำเนินการสอบ ดำเนินการดังนี้

- 2.1. แจ้งวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการทำแบบวัดให้ผู้สอบเข้าใจ
- 2.2. ผู้ดำเนินการสอบต้องชี้แจงรายละเอียดของแบบวัดให้ผู้สอบได้เข้าใจทุกคน ซึ่งในการสอบครั้งนี้จะใช้เวลา 30 นาที และให้ผู้เข้าสอบลงมือทำแบบวัดพร้อมกันทุกคน แล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3. การเตือนเวลา ให้เตือน 2 ครั้ง คือเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และเมื่อเหลือเวลาอีก 5 นาที

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

- 3.1. ผู้ดำเนินการสอบสั่งให้ผู้สอบหยุดทำแล้วเก็บแบบวัด
- 3.2. เมื่อเสร็จสิ้นการสอบแล้ว ผู้ดำเนินการสอบแล้ว ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยนักเรียนที่พยายามตั้งใจในการสอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการทำแบบวัด

วิธีการตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ทั้ง 3 ตอน มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ข้อความด้านบวก

ตอบ “ใช่” ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบ “ไม่ใช่” ให้คะแนน 0 คะแนน

ข้อความด้านลบ ได้แก่ ข้อ 2,3,4

ตอบ “ใช่” ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอบ “ไม่ใช่” ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	งานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่ช่วยเหลือคนยากจนเท่านั้น	0	1
2	นักสังคมสงเคราะห์ ช่วยเหลือบุคคล ด้านการรักษาพยาบาล สาธารณสุขเท่านั้น	0	1
3	งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานบริหารกองทุนเงิน และทรัพย์สินของผู้บริจาค	0	1
4	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีทักษะในการสังเกต	1	0
5	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องสามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้รับบริการได้ ทุกปัญหา	1	0
6	นักสังคมสงเคราะห์ สามารถช่วยเหลือบุคคล ให้คลายความวิตกกังวลได้	1	0
7	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	1	0
8	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องเป็นคนที่มีความรู้สึกไวต่อผู้รับบริการ	1	0
9	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีความรู้ด้านชาวต่างประเทศ	1	0
10	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาสังคม	1	0

ตอนที่ 2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ

คำตอบ	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ข้อความทางลบ ไม่มี

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	ข้าพเจ้า สนใจติดตาม ข่าวสาร ปัญหาสังคมไทยอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
12	ข้าพเจ้า ชอบใฝ่หาความรู้ และประสบการณ์ใหม่อยู่เสมอ	5	4	3	2	1
13	ข้าพเจ้า สนใจหน่วยงานราชการและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้อื่น	5	4	3	2	1
14	ข้าพเจ้า มักเก็บคำพูดและการกระทำของผู้อื่นมาคิดทบทวน	5	4	3	2	1
15	ข้าพเจ้า ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิธีการรู้จักตนเอง	5	4	3	2	1
16	ข้าพเจ้า ชอบหาวิธีการต่างๆที่จะพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้า สนใจศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลอื่น	5	4	3	2	1
18	ข้าพเจ้า ยินดีทำงานแทนเพื่อน เมื่อเพื่อนขอร้อง	5	4	3	2	1
19	ข้าพเจ้า จะช่วยถือของให้ผู้อื่น เมื่อข้าพเจ้านั่งบนรถเมล์	5	4	3	2	1
20	ข้าพเจ้า มักจะอาสาในการทำงานก่อนเพื่อนเสมอ	5	4	3	2	1
21	ข้าพเจ้า ยอมให้พี่และน้องเลือกของที่พ่อแม่ให้ก่อน	5	4	3	2	1
22	ข้าพเจ้า เป็นคนชอบทำบุญกับมูลนิธิการกุศล	5	4	3	2	1
23	ข้าพเจ้า จะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเสมอ	5	4	3	2	1
24	ข้าพเจ้า ไม่รังเกียจที่จะช่วยเหลือผู้พิการ	5	4	3	2	1
25	ข้าพเจ้าเต็มใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่นแม้จะเสียเวลาส่วนตัวบ้างก็ตาม	5	4	3	2	1
26	ข้าพเจ้า รับฟัง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	5	4	3	2	1
27	ข้าพเจ้า มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ	5	4	3	2	1
28	ข้าพเจ้าไม่รังเกียจ เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา อายุ เพศหรือชาติพันธุ์	5	4	3	2	1
29	ข้าพเจ้า เห็นใจผู้ที่ประสบความทุกข์ยากที่อยู่ในสังคม	5	4	3	2	1
30	ข้าพเจ้า อยากช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ทุกข์ยาก	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ

คำตอบ	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ข้อความทางลบ ไม่มี

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31	ข้าพเจ้า แต่งกาย สะอาด เรียบร้อย	5	4	3	2	1
32	ข้าพเจ้า แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ	5	4	3	2	1
33	ข้าพเจ้า มีรสนิยมในการแต่งกายตัวที่นำแฟชั่น ตามสมัย	5	4	3	2	1
34	ข้าพเจ้า มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น	5	4	3	2	1
35	ข้าพเจ้า จะปลอบใจเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนไม่สบายใจ	5	4	3	2	1
36	ข้าพเจ้า จะรับฟังเพื่อน เมื่อเพื่อนประสบปัญหา	5	4	3	2	1
37	ข้าพเจ้า จำชื่อเพื่อนๆ และสามารถเรียกชื่อเพื่อนได้ถูกต้อง	5	4	3	2	1
38	ข้าพเจ้า เป็นคนมองโลกในแง่ดี	5	4	3	2	1
39	ข้าพเจ้า ยอมรับ และเชื่อมั่นว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีในความเป็นคนเท่าเทียมกัน	5	4	3	2	1
40	ข้าพเจ้า มีร่างกาย สมบูรณ์ และแข็งแรง	5	4	3	2	1
41	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนมาปรึกษาเรื่องการเรียน	5	4	3	2	1
42	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนๆ มาเล่าความลับให้ข้าพเจ้าฟัง	5	4	3	2	1
43	ข้าพเจ้า เป็นคนรักความยุติธรรม ไม่มีความลำเอียงกับผู้อื่น ถึงแม้จะเป็นเพื่อนสนิทกับข้าพเจ้า	5	4	3	2	1
44	ข้าพเจ้า มีความอดทนต่อเหตุการณ์ร้ายๆ ได้	5	4	3	2	1
45	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนที่ไม่ค่อยสนิทมาพูดคุยด้วยเสมอ	5	4	3	2	1
46	ข้าพเจ้า ไม่ชอบเปิดเผยเรื่องของผู้อื่น	5	4	3	2	1
47	ข้าพเจ้า ชอบเข้าสังคม พบปะสังสรรค์กับผู้อื่น	5	4	3	2	1
48	ข้าพเจ้า สามารถร่วมงานได้กับทุกคน	5	4	3	2	1
49	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนที่ข้าพเจ้าไม่ชอบหน้าได้	5	4	3	2	1
50	ข้าพเจ้า พุดคุยได้กับทุกคน	5	4	3	2	1

เกณฑ์ปกติของแบบวัด

การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ โดยนำคะแนนดิบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,019 คน มาแปลงให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) โดยจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:
ด้านความรู้ความเข้าใจ

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
10	70	5	39
9	62	4	34
8	55	3	28
7	49	2	22
6	44	1	17

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ 3 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 4-6 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 7-8 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 9 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ สูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 10คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ มาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจนั้น ต้องมีคะแนนตั้งแต่คะแนน 7 ถึง 8 คะแนน หากมีคะแนน 9 คะแนน แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจสูง และหากมีคะแนน 10 คะแนน แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจสูงมาก

2. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์:
ด้านความรู้สึกและเจตคติ

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
99	83	71	50
98	79	70	49
97	78	69	48
96	76	68	47
95	75	67	46

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
94	74	66	45
93	73	65	44
91-92	72	64	43
90	71	63	42
89	69	62	41
88	68	61	40
87	67	60	39
86	66	59	38
84-85	65	58	37
83	64	57	36
82	62	56	35
81	61	55	34
80	60	54	33
79	59	53	32
78	58	51-52	31
77	57	50	30
76	56	49	29
75	54	48	28
74	53	44	26
73	52	41-42	23
72	51	38	20

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าตั้งแต่คะแนน 53 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 54-65 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 66-76 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 77-88 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ สูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 89-100 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ สูงมาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ด้านความรู้สึกและเจตคตินั้น ต้องมีคะแนน 66 ถึง 76 คะแนน หากมีคะแนน 77 ถึง 88 คะแนน
แสดงว่ามีความรู้สึกและเจตคติสูง และหากมีคะแนน 89 ขึ้นไป คะแนน แสดงว่ามีความรู้สึกและเจตคติ
สูงมาก

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์: ด้านบุคลิกภาพ

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
100	80	74	48
99	77	73	47
98	75	72	46
97	74	71	45
96	72	70	44
95	70	69	43
94	68	68	42
93	67	67	41
92	66	66	40
91	65	65	39
90	64	64	38
89	63	63	36
88	62	62	35
87	61	61	34
86	60	60	33
85	59	59	32
84	58	58	31
83	57	57	30
82	56	56	29
81	55	55	27
80	54	53	25
79	53	52	24
78	52	51	23
77	51	50	22
76	50	48	20
75	49	43	11

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ 59 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 60-70 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 71-82 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 83-94 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ สูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 95-100 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ สูงมาก

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และมีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพนั้น ต้องมีคะแนน 71 ถึง 82 คะแนน หากมีคะแนน 83 ถึง 94 คะแนน แสดงว่ามีบุคลิกภาพสูง และหากมีคะแนน 95 คะแนนขึ้นไป คะแนน แสดงว่ามีบุคลิกภาพสูงมาก

เกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ เป็นเกณฑ์ระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,019 คน หาโดยการแปลงคะแนนดิบของแบบวัดให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 1 ถึง 10 และคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{70} ด้านความรู้สึกและเจตคติ มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 38 ถึง 99 และคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{20} ถึง T_{83} ด้านบุคลิกภาพมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 43 ถึง 100 และคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{11} ถึง T_{80}

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติ และพิจารณาตามเกณฑ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 320) ดังนี้

ตั้งแต่ $T_{69} - T_{80}$	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูงมาก
ตั้งแต่ $T_{57} - T_{68}$	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์สูง
ตั้งแต่ $T_{45} - T_{56}$	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ปานกลาง
ตั้งแต่ $T_{33} - T_{44}$	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำ
ตั้งแต่ $T_{20} - T_{32}$	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ต่ำมาก

ดังนั้น ผู้ที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ควรมีค่า T_{45} ขึ้นไป คือ
ควรอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางขึ้นไป จึงจะเหมาะสมในการประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

คะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดนี้ ใช้เป็นแนวทางในการคัดกรองผู้ที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและเจตคติ
และด้านบุคลิกภาพ ในเบื้องต้น เพื่อเป็นเพียงแนวทางในการวางแผนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และการ
เลือกประกอบอาชีพ เท่านั้น นักเรียนควรใช้เกณฑ์อื่นๆมาพิจารณาร่วมด้วย

ภาคผนวก ค

- แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ภาคผนวก ค

แบบวัด ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์

คำชี้แจง

1.แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ฉบับนี้มี 3 ตอน
มีข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ

2.แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัด
ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบ
วัดฯ นี้จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน หรือต่อสถาบันของนักเรียนแต่อย่างใด ดังนั้นจึงขอให้
นักเรียน โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนรู้และเข้าใจ และตรง
ตามความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดฯครั้งนี้

สุกัญญา เกษจันทร์

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สาขาวิชา จิตวิทยาการแนะแนว

ตอนที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	งานสังคมสงเคราะห์ เป็นงานที่ช่วยเหลือคนยากจนเท่านั้น		
2	นักสังคมสงเคราะห์ ช่วยเหลือบุคคล ด้านการรักษาพยาบาล สาธารณสุข เท่านั้น		
3	งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานบริหารกองทุนเงิน และทรัพย์สินของผู้บริจาค		
4	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีทักษะในการสังเกต		
5	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องสามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้รับบริการได้ ทุกปัญหา		
6	นักสังคมสงเคราะห์ สามารถช่วยเหลือบุคคล ให้คลายความวิตกกังวลได้		
7.	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต		
8.	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องเป็นคนที่มีความรู้ลึกไวก่อผู้รับบริการ		
9.	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีความรู้ด้านชาวต่างประเทศ		
10.	นักสังคมสงเคราะห์ ต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาสังคม		

ตอนที่ 2 ด้านความรู้สึกและเจตคติ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	ข้าพเจ้า สนใจติดตาม ข่าวสาร ปัญหาสังคมไทยอยู่เสมอ					
12	ข้าพเจ้า ชอบใฝ่หาความรู้ และประสบการณ์ใหม่อยู่เสมอ					
13	ข้าพเจ้า สนใจหน่วยงานราชการและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับ การช่วยเหลือผู้อื่น					
14	ข้าพเจ้า มักเก็บคำพูดและการกระทำของผู้อื่นมาคิดทบทวน					
15	ข้าพเจ้า ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิธีการรู้จักตนเอง					
16	ข้าพเจ้า ชอบหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาตนเอง					
17	ข้าพเจ้า สนใจศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลอื่น					
18	ข้าพเจ้า ยินดีทำงานแทนเพื่อน เมื่อเพื่อนขอร้อง					
19	ข้าพเจ้า จะช่วยถือของให้ผู้อื่น เมื่อข้าพเจ้านั่งบนรถเมล์					
20	ข้าพเจ้า มักจะอาสาในการทำงานก่อนเพื่อนเสมอ					
21	ข้าพเจ้า ยอมให้พี่และน้องเลือกของที่พ่อแม่ให้ก่อน					
22	ข้าพเจ้า เป็นคนชอบทำบุญกับมูลนิธิการกุศล					
23	ข้าพเจ้า จะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเสมอ					
24	ข้าพเจ้า ไม่รังเกียจที่จะช่วยเหลือผู้พิการ					
25	ข้าพเจ้าเต็มใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่นแม้จะเสียเวลาส่วนตัว บ้างก็ตาม					
26	ข้าพเจ้า รับฟัง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ					
27	ข้าพเจ้า มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ					
28	ข้าพเจ้าไม่รังเกียจ เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา อายุ เพศหรือชาติ พันธุ์					
29	ข้าพเจ้า เห็นใจผู้ที่ประสบความทุกข์ยากที่อยู่ในสังคม					
30	ข้าพเจ้า อยากช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ทุกข์ยาก					

ตอนที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31	ข้าพเจ้า แต่งกาย สะอาด เรียบร้อย					
32	ข้าพเจ้า แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ					
33	ข้าพเจ้า มีรสนิยมในการแต่งกายตัวที่นำแฟชั่น ตามสมัย					
34	ข้าพเจ้า มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น					
35	ข้าพเจ้า จะปลอบใจเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนไม่สบายใจ					
36	ข้าพเจ้า จะรับฟังเพื่อน เมื่อเพื่อนประสบปัญหา					
37	ข้าพเจ้า จำชื่อเพื่อนๆ และสามารถเรียกชื่อเพื่อนได้ถูกต้อง					
38	ข้าพเจ้า เป็นคนมองโลกในแง่ดี					
39	ข้าพเจ้า ยอมรับ และเชื่อมั่นว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีในความเป็นคนเท่าเทียมกัน					
40	ข้าพเจ้า มีร่างกาย สมบูรณ์ และแข็งแรง					
41	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนมาปรึกษาเรื่องการเรียน					
42	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนๆ มาเล่าความลับให้ข้าพเจ้าฟัง					
43	ข้าพเจ้า เป็นคนรักความยุติธรรม ไม่มีความลำเอียงกับผู้อื่น ถึงแม้จะเป็นเพื่อนสนิทกับข้าพเจ้า					
44	ข้าพเจ้า มีความอดทนต่อเหตุการณ์ร้ายๆ ได้					
45	ข้าพเจ้า มักจะมีเพื่อนที่ไม่ค่อยสนิทมาพูดคุยด้วยเสมอ					
46	ข้าพเจ้า ไม่ชอบเปิดเผยเรื่องของผู้อื่น					
47	ข้าพเจ้า ชอบเข้าสังคม พบปะสังสรรค์กับผู้อื่น					
48	ข้าพเจ้า สามารถร่วมงานได้กับทุกคน					
49	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนที่ข้าพเจ้าไม่ชอบหน้าได้					
50	ข้าพเจ้า พูดคุยได้กับทุกคน					

ภาคผนวก ง

คุณภาพของเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ
2. ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out ($n = 100$)
3. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ($n = 1,019$)

ภาคผนวก ง

1. ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
7	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
13	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
16	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
17	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
21	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
26	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
32	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
35	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
36	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
37	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
38	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
41	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
49	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
50	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
51	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
52	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
53	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
54	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
55	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
56	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
57	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
59	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
3	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
21	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
35	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
37	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
38	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
40	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
41	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
49	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
50	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
51	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
52	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
53	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
54	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
55	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
56	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
57	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
58	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
59	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
60	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
61	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
62	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
63	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
13	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
16	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
17	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
18	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
19	1	10	1	0.67	คัดเลือกไว้
20	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
25	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
26	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
32	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
37	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
38	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
41	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
44	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
49	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
50	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
51	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
52	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้
53	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
56	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
57	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
59	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
60	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
61	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
62	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
63	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
64	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
65	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
66	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
67	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
68	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
69	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
70	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
72	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
73	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
76	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
77	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
80	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
81	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
82	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
83	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
84	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
85	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
86	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
87	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
88	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
89	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
90	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
91	1	1	0	0.67	คัดเลือกไว้
92	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
95	1	0	1	0.67	คัดเลือกไว้

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.50-1.00

**2. ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n = 100)**

ตาราง 13 ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบ
อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out
(n = 100)

ข้อคำถามที่	ค่าความยากง่าย (p)
9	0.72
11	0.74
16	0.30
17	0.50
18	0.80
20	0.78
23	0.64
25	0.80
29	0.80
32	0.70
33	0.76
36	0.76
38	0.70
48	0.80
49	0.76
50	0.70
51	0.70

หมายเหตุ : ค่าความยากง่ายที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.20-0.80
ค่าความเชื่อมั่น ด้านความรู้ความเข้าใจ เท่ากับ 0.86

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n = 100)

ข้อคำถามที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1	4.13	0.9315
2	4.31	0.9312
6	4.55	0.9309
10	4.53	0.9310
11	5.66	0.9317
12	5.68	0.9303
14	5.15	0.9304
18	4.71	0.9309
19	6.68	0.9307
20	3.77	0.9309
21	3.42	0.9314
26	5.43	0.9301
28	6.49	0.9302
31	9.37	0.9296
32	8.10	0.9296
37	4.38	0.9309
38	8.17	0.9292
39	5.63	0.9306
46	8.81	0.9295
50	7.69	0.9299

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่น ด้านความรู้สึกและเจตคติ เท่ากับ 0.93

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try Out (n = 100)

ข้อคำถามที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
52	5.22	0.9775
53	5.09	0.9775
55	3.83	0.9772
59	6.45	0.9775
60	7.72	0.9775
61	6.87	0.9775
66	3.28	0.9772
68	4.38	0.9775
70	6.10	0.9775
71	5.36	0.9775
77	3.08	0.9772
80	3.28	0.9772
81	4.37	0.9773
82	4.73	0.9775
83	3.77	0.9773
88	3.28	0.9772
90	4.93	0.9772
91	3.22	0.9773
92	6.95	0.9775
98	3.25	0.9773
99	4.34	0.9772

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่น ด้านบุคลิกภาพ เท่ากับ 0.98

ตาราง 16 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก Known Group (n = 50)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	k	Known Group (n = 50)
		ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ	17	0.65
ด้านความรู้สึกและเจตคติ	20	0.76
ด้านบุคลิกภาพ	21	0.74

3. ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n =1,019)

ตาราง 17 ค่าความยากง่าย ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์
ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n =1,019)

ข้อคำถามที่	ค่าความยากง่าย (p)
2	0.65
3	0.60
4	0.31
5	0.78
6	0.74
7	0.80
10	0.68
11	0.79
13	0.70
15	0.80

หมายเหตุ : ค่าความยากง่ายที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.20-0.80
ค่าความเชื่อมั่น ด้านความรู้ความเข้าใจ เท่ากับ 0.72

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านความรู้สึกและเจตคติ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n =1,019)

ข้อคำถามที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
18	16.16	0.8874
19	18.07	0.8883
20	18.70	0.8862
21	18.46	0.8883
22	16.37	0.8875
23	21.17	0.8881
24	15.52	0.8864
25	18.53	0.8892
26	20.05	0.8872
27	18.61	0.8881
28	16.59	0.8864
29	18.79	0.8852
30	18.41	0.8881
31	19.22	0.8891
32	24.07	0.8789
33	20.69	0.8861
34	22.67	0.8880
35	16.43	0.8893
36	20.54	0.8851
37	19.02	0.8872

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่น ด้านความรู้สึกและเจตคติ เท่ากับ 0.89

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n =1,019)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
38	16.55	0.8751
39	17.74	0.8849
40	8.70	0.8759
41	24.56	0.8846
42	25.83	0.8844
43	24.81	0.8844
44	16.35	0.8751
45	18.55	0.8849
46	20.58	0.8848
47	17.32	0.8750
49	13.19	0.8754
50	17.87	0.8750
51	22.15	0.8846
52	16.99	0.8750
53	15.76	0.8752
54	16.24	0.8750
55	18.14	0.8751
56	25.03	0.8845
57	17.03	0.8750
58	21.93	0.8777

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.96 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่น ด้านบุคลิกภาพ เท่ากับ 0.88

ภาคผนวก ก

2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนัย หะมะประสิทธิ์	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ฝ่ายวิจัยและ
ประกันคุณภาพ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพัทธา ยัญญสิทธิ์	อาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุกัญญา เกษจันทร์
วันเดือนปีเกิด	11 มิถุนายน 2513
สถานที่เกิด	สมุทรปราการ
สถานที่ปัจจุบัน	9 / 9 หมู่ 7 ถนนปู่เจ้าสมิงพราย ตำบลบางหัวเสือ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 119 ซอยสุขุมวิท 40 ถนนพระราม4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2536	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ